

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri
Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :1

1 Kasım 2023 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.10

BAŞKAN: Fuat OKTAY (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ: Mustafa CANBEY (Balıkesir)

SÖZCÜ: Ceyda BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir)

KÂTİP: Derya BAKBAK (Gaziantep)

-----0-----

BAŞKAN FUAT OKTAY – Dışişleri Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Değerli Bakan Yardımcımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın çok değerli temsilcileri, değerli katılımcılar; Dışişleri Komisyonunun 28'inci Yasama Dönemi 4'üncü Toplantısını açıyorum.

Toplantı yeter sayımız mevcuttur.

Cumhuriyetimizin yeni yüzyılının ilk toplantısını yapıyoruz bugün. Sizlerin ve tüm milletimizin bu vesileyle Cumhuriyet Bayramı'nı kutluyorum. Başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere binlerce yıllık tarihimizin son yüzyılındaki eserimiz Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasında ve bugünlere gelmesinde emek ve katkısı bulunanları buradan minnetle rahmetle anıyorum. Hayatta olanlara da hayırlı, sağlıklı uzun ömürler diliyorum.

Değerli arkadaşlar, hatırlarsanız geçtiğimiz toplantımızı açarken sözlerimize uluslararası alanda kabul edilemez hadiselerin yaşandığı,

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :2

masum sivil kayıplarının katliam boyutuna ulaştığı ve maalesef uluslararası örgütlerin sessiz ve işlevsiz kaldıkları, diğer aktörlerin de bunu engellemek yerine insani değerler ve hukuk yerine çıkarları çerçevesinde tavır aldıkları bir dönemde toplandığımızı ifade ederek başlamıştık. Ne yazık ki Gazze'de İsrail'in insanlık dışı ve hukuk tanımaz, kabul edilemez, orantısız güç kullanımı devam ediyor. Savaş suçu mertebesine ulaşan bu saldırıların bedelini ise günahsız siviller, kadınlar, çocuklar ödemeye devam etmekte. İnsan haklarının ve uluslararası hukukun savunuculuğunu üstlenen her türlü aşırılığa karşı mücadele ettiğini iddia eden başta batılı ülkelerin çoğu İsrail'in bu saldırganlığı karşısında ne yazık ki sessiz kalmakta. Bazılarından ise en yetkili isimlerden İsrail'i her şartta desteklemenin tanrının kendilerine yüklediği bir görev olduğunu ifade ettiklerini dahi duyuyoruz. Bu yol küresel barış ve istikrara giden yol değildir. Bu yaşam hakkı ve inanç özgürlüğü gibi en temel değerleri ayak altına alan ve dünyamızı çok daha büyük bölünmelere, krizlere, çatışmalara sürükleyecek bir yoldur. Türkiye bu yolun yolcusu olmadı, olmayacaktır. Ümidimiz bu sabırlı ve itidalli tutumumuzun uluslararası hukuka duyduğumuz saygı ve devlet sorumluluğuna dayandığının iyi anlaşılmasıdır. Bugüne kadar haklıyı ve mağduru kimliğine bakılmaksızın, bakmaksızın savunduk; tabii ki bundan sonra da savunacağız. Bölgemizdeki çatışmaların daha fazla masum cana mal olmadan durdurulması ve sorunların diyalog yoluyla adil bir şekilde çözümlenmesi yönündeki kararlı ve ilkeli politikamızı

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :3

uygulamaya devam edeceğiz. Sayın Cumhurbaşkanımızın gündeme getirdiği İsrail-Filistin barış konferansı önerisi de bu yaklaşımın bir tezahürüdür. Beklentimiz tüm uluslararası aktörlerin de aynı sorumlulukla hareket etmeye başlamalarıdır.

Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, değerli katılımcılar; Dışişleri Komisyonu olarak dış temas ve görüşmelerimizi sürdürmekteyiz. 19 Ekimdeki son Komisyon toplantımızdan bu yana Danimarka ve Baltık ülkeleri grubu olarak Letonya, Estonya ve Litvanya büyükelçilerini kabul ettik. Ayrıca Danimarka Dışişleri Bakanı Lars Lökke Rasmussen'le Baltık Ülkeleri Parlamentolarının Dışişleri Komisyonları Başkanlarını ve Küba Parlamentosu Dış İlişkiler Komisyonu Başkan Yardımcısını ağırladık. Cuma günü, 3 Kasım'da Kazakistan'da yapılacak Türk Devletleri Teşkilatı Toplantısı öncesinde Kazakistan Parlamentosu Dış İşleri Komisyonu Başkanıyla da bir telefon görüşmesi gerçekleştirdik. Tüm bu görüşmelerimizde ikili ilişkilerimizin daha da geliştirilmesi için atılabilecek adımları ele alıyor, ülkemizin hassasiyet duyduğu konulardaki görüşlerimizi muhataplarımıza açıkça ifade ediyoruz. Hedefimiz bu temaslarımızı yoğunlaştırmak ve parlamenter diplomasi kanallarını dış ilişkilerimizi daha da geliştirmek amacıyla etkin bir şekilde kullanmak. Bu çerçevede Kasım ayı içerisinde de Kosova, Singapur, Malezya ve Arnavut'la Komisyon olarak ziyaretlerimiz olacak.

Öte yandan, Komisyonumuzca onaylanarak Genel Kurula sevk edilen

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :4

uluslararası anlaşmaların 5'i de onaylanarak yasalaşmıştır. Bugün de Türk Devletleri Teşkilatı bünyesinde bir Türk Yatırım Fonu'nun Kurulmasına İlişkin Uluslararası Anlaşma Genel Kurulda ele alınacak. Bu anlaşmanın 3 Kasım 2023 tarihinde Kazakistan'da yapılacak Türk Devletleri Teşkilatı Devlet Başkanları Zirvesinden önce onaylanması ülkemizin sürece verdiği önemin somut bir göstergesi olacak. Genel Kurulda bu anlaşmaların süratle ele alınması için siyasi parti gruplarının yapmış oldukları katkılara da ayrıca teşekkür ediyorum.

Bugünkü toplantımızın gündeminde yer alan 24 anlaşmanın 23'ü geçtiğimiz yasama döneminde Komisyonumuzda görüşülerek kabul edilmiş ve şerhli olarak Genel Kurula iletilmiş, indirilmiş anlaşmalardır. Ülkemizin menfaatleri çerçevesinde imzalanmış bulunan bu anlaşmaların onaylanması ikili ve çok taraflı ilişkilerimize önemli katkı sağlayacaktır.

Ben gündeme geçmeden önce Dışişleri Komisyonunda boş bulunan ve Halkların Eşitlik ve Demokratik Partisi Grubuna düşen 3 üyeliğe Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça CUPOLO, Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren ve Diyarbakır Milletvekili Berdan Öztürk seçilmişlerdir; kendilerine hoş geldiniz diyorum, hayırlı olsun.

Basın mensubu arkadaşlarımızı dışarıya davet ediyorum, gündemimize geçeceğiz.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri
Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :5

BAŞKAN FUAT OKTAY – Gündem bilgisi ve teklif metinleri malumunuz 30 Ekim 2023 pazartesi günü dağıtılmıştı. Ayrıca Türkiye Büyük Millet Meclisi uzantılı e-posta adreslerinize de gönderilmiştir.

Dışışleri Komisyonu olarak bugün yapacağımız toplantımızın gündeminde uygun bulma kanun teklifleri kapsamında -biraz önce de ifade ettim- toplam 24 teklifin görüşülmesi yer almaktadır. Sizlerle paylaşılan gündemde ilk olarak geçen dönemden rapora bağlanan ancak seçimler nedeniyle kadük kalan 23 anlaşma ile İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş tarafından havale edilen 2/1604 esas numaralı Teklifin görüşüleceği bilgisi paylaşılmıştır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından gelen doğrudan Bakanımızın ilettiği, konunun aciliyeti ve önemine binaen, şayet sizler de uygun görürseniz, ilk olarak 2/1604 esas numaralı Teklifin gündemin ilk sırasına alınması ve akabinde geçen yasama döneminde kadük kalan Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 77'nci maddesi kapsamında yer alan diğer 23 teklifin görüşülmesi hususunu oylarınıza sunmak istiyorum yani Sayın Bakanın talebine istinaden son maddenin ilk olarak görüşülmesi. Zannediyorum ki yurt dışında bir ziyaretleri var ve konuyla ilgili bu anlaşma da. Dolayısıyla ziyaret edecekleri, bulunacakları toplantıya "Türkiye olarak elimiz daha güçlü gitmiş oluruz." şeklinde bir talebi oldu.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :6

NAMIK TAN (İstanbul) – 24 numaralı mı Sayın Başkan?

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet, 24 numaralı.

24 numaralı maddenin ilk olarak görüşülmesini oylarınıza sunuyorum:

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

(*)

BAŞKAN FUAT OKTAY – Gündemin ilk sırasında (2/1604) esas numaralı İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un İslam İşbirliği Teşkilatı Çalışma Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır. Teklif 3 Ekim 2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ve 4 Ekim 2023 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelere müsaadenizle geçiyoruz.

Teklif hakkında Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere sözü Dışişleri Bakanlığı Dışişleri Bakan Yardımcımıza veriyorum.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

(*) (2/1604) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa ekli dir

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komasyon: Dışışleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :7

Saygıdeğer, değerli komisyon üyeleri; öncelikle Heyetinizi saygıyla muhabbetle selamlıyorum.

Ülkemiz için, dış politikamız için fevkalade önem taşıyan çalışmalarınızın hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

İİT üyesi ülkeler arasında çalışma, iş ve sosyal güvenlik konularında iş birliğini geliştirmek amacıyla Bakü'de kurulması öngörülen İİT çalışma merkezine ilişkin çalışma merkezi tüzüğü 10 Temmuz 2017 tarihinde Fildişi Sahili'nin başkenti Abidjan'da düzenlenen İİT 44'üncü Dışışleri Bakanları Konseyi Toplantısı sırasında imzalanmıştı. Ticari, yatırım ve istihdam konularında yakın ilişki ve iş birliği içinde bulunduğumuz İİT üye devletlerinde çalışma, istihdam ve sosyal güvenliği teşvik edecek, istihdamla ilgili yaşanan sıkıntıların çözülmesi yönünde faaliyette bulunacak, sosyal kalkınma ve kurumsal kapasite etkinliğinin geliştirilmesi konularını ele alacak İİT Çalışma Merkezi'nin faaliyetlerine başlamasında büyük fayda görüyoruz. İİT Çalışma Merkezi'nin Asya grubu üyesi ve stratejik ortağımız Azerbaycan'da açılacak olmasına da ayrıca önem veriyoruz. Hâlihazırda İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) coğrafyasında alt, bağlı ve uzmanlık kuruluşlarının ekseriyeti Arap grubu ülkelerinde. 2021 yılında başlatılan ancak akamete uğrayan onay sürecinin gerek ülkemizin merkezin tüzüğünü imzalayan ilk ülke olması, gerek bahse konu merkezin Bakü'de düzenlenecek olan İİT Çalışma Bakanları Konferansı vesilesiyle, resmî törenle açılacak olması nedeniyle ivedilik ve müspet olarak

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :8

sonlandırılmasının önem taşıdığını düşünüyoruz. Bahse konu merkezin tüzüğünün onayı hususunda yüce Meclisimizin desteğini bekliyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Konuyla ilgili üyelerimizden söz almak isteyen ve görüş bildirmek isteyen bir arkadaşımız var mı? Yok.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır, teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Teklifin 1'inci maddesini okutuyorum:

İSLAM İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI ÇALIŞMA MERKEZİ TÜZÜĞÜNÜN

ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) Türkiye Cumhuriyeti adına 10 Temmuz 2017 tarihinde Abidjan'da imzalanan "İslam İşbirliği Teşkilatı Çalışma Merkezi Tüzüğü"nin onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Madde üzerinde söz almak isteyen arkadaşlarımız var mı? Yok.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Madde üzerinde söz almak isteyen

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :9

arkadaşımız? Yok.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN FUAT OKTAY – 3'üncü maddeyle ilgili görüş almak isteyenler?

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışışleri Komisyon Başkanlığına

(2/1604) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın, İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, Elâzığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komasyon: Dışışleri
Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :10

Ankara

Dışışleri Komasyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğıyle kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

Ben, bu arada Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkan Yardımcımızla ilgili, Sayın İsmail Özdemir'le ilgili iki gün önce amcası vefat etti, bugün aramızda değiller kendileri. Ben de Allah'tan rahmet diliyorum kendilerine, bu vesileyle Komasyonumuz adına da tekrar kendilerine başsağılığı dileklerimizi iletmek istiyorum.

Şimdi geçen dönem, başlangıçta da ifade ettiğimiz şekilde oy çokluğuyla geçen ve muhalefet şerhi bulunan yirmi üç kanun teklifinin İç Tüzük'ün 7'nci maddesi kapsamında önceki dönem Komasyon raporunun benimsenmesi suretiyle görüşülmesinin uygun olacağı düşüncesindeyiz. Bu kapsamda ilgili kanun teklifinin tümü üzerinde görüşme açarak görüşmelerimizi yapacağız, ardından önceki dönem Komasyon raporunun ve metnin benimsenmesini oylarınıza sunacağız.

2.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliğı Anlaşmasını Değıştiren Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi

BAŞKAN FUAT OKTAY – Gündemin 2'nci sırasında (2/15) esas numaralı İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :11

Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasını Değiştiren Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi bulunmaktadır. Dışişleri Bakan Yardımcımız Sayın Burak, Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere sözü size veriyorum.

Buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli Komisyon üyeleri, diplomatik ilişkilerimizin tesisinin 31'inci yıl dönümünü kutladığımız Azerbaycan'la ilişkilerimiz tarihin en güçlü dönemini yaşıyor. Sayın Cumhurbaşkanlarımız tarafından imzalanan, Meclislerimizce de rekor bir hızla onaylanan, müttefiklerimizce de rekor bir hızla onaylanan Şuşa Beyannamesi'yle ilişkilerimiz müttefiklik seviyesine yükseldi. 2022 yılında 6 milyar dolara yaklaşan ikili ticaret hacmimiz, 2023 yılının sadece ilk dokuz ayında 6,25 milyar dolara ulaştı. Sadece ikili değil çok taraflı platformlarda da iş birliğimizi güçlendirerek sürdürüyoruz. Azerbaycan'la birlikte Gürcistan, Türkmenistan, Pakistan ve İran'ın da dâhil olduğu üçlü ve dörtlü bölgesel iş birliği mekanizmaları da tesis ettik. Azerbaycan'ın Karabağ'da uluslararası hukuk ve meşru egemenlik hakları temelinde toprak bütünlüğünü yeniden tesis etmesine güçlü şekilde destek verdik, bugün de bölgemizde kalıcı barış, istikrar ve refahın sağlanmasına yönelik her türlü çabayı destekliyoruz.

Gündemdeki Güvenlik İş Birliği Anlaşması 13 Kasım 2013 tarihinde

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :12

imzalanmıştı. Söz konusu ek protokolle dini radikalizm bağlamında işlenen suçlar, casusluk faaliyetleri ve yıkıcı faaliyetler, ödeme yöntemleri ve menkul kıymetler sahteciliği, her türlü emtia ve diğer ürünlerin kaçakçılığı, vatandaşların hayatlarına, sağlığına, onur ve haysiyetine yönelik suçlar, mal varlığına karşı suçlar, yasadışı organ, doku ve hücre ticaretiyle mücadelede iş birliği hususları anlaşmaya eklenmiş bulunmaktadır. Anlaşmanın 2'nci maddesine getirilen değişikliklerle polis eğitimi iş birliğinin kapsamı genişletilerek kolluk eğitimi iş birliğinin gerçekleştirilmesine de imkân sağlanmıştır. Protokolün onaylanmasıyla ülkemiz ve Azerbaycan arasında yürütülmekte olan iş birliği faaliyetlerinin daha da güçlendirilmesi için hukuki zemin sağlanmış olacaktır. Azerbaycan ek protokole ilişkin iç onay sürecini tamamlamıştır. Protokolün ülkemizce sağlayabileceği söz konusu imkânlar bakımından onaylanması hususunu yüce Meclisimizin takdirine sunuyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Konuyla ilgili söz almak isteyen veya sorusu olan bir arkadaşımız var mı?

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN FUAT OKTAY – Buyurun lütfen.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Biz yazılı olarak da şerhimizi ileticeğiz ama sadece iki cümleyle birkaç not bırakmak istiyorum burada.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :13

Son birkaç yıldır Dağlık Karabağ bölgesinde devam eden bu çatışmalı süreç ve sonrasında, işte Azerbaycan'ın o bölgenin kontrolünü almasıyla birlikte süreç değişti ama savaşın ilk başlangıç bölümlerini Suriye'den bazı radikal grupların videolarının ortaya çıktığını, buradaki ihtilafa karıştıklarını ve aslında teklif özetinde de adı geçen dini radikalizm standartlarına uyan bazı söylemlerinin olduğunu, bunların incelenerek ardından böyle bir protokolün gündemimize getirilmesi gerektiğini hatırlatmak istiyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet, teşekkür ediyorum.

Başka sözü olan, görüşü olan, sorusu olan arkadaşlarımız?

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN FUAT OKTAY – Utku bey, buyurun lütfen.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim.

Ben Azerbaycan'la ilgili bir anlaşma geldiği için -anlaşmayla ilgili değil ama- izin verirsiniz... Bu son süreçte ne noktaya gelindi? Azerbaycan-Ermenistan arasında görüşmeler olacaktı; olmadı, sonrasında... Belki Sayın Bakan Yardımcısı da buradayken bizi kısaca bilgilendirirse en azından bizim de hafızamızda son gelişmeler yer alır. Tabii, eğer zaman buna uygunsa yoksa aksi hâlde de belki ayrı bir toplantı bile olabilir.

Sağ olun.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Burak Bey, yine aynı şekilde bir önceki

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :14

görüşle ilgili de sizin de görüşleriniz varsa...

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Saygıdeğer Başkanım, teşekkür ederim.

İkinci Karabağ Savaşı'nı izleyen üç yıl boyunca Ermeni tarafının savaşı bitiren Üçlü Bildiri'yi tam anlamıyla uygulama konusunda isteksiz davrandığına şahit oluyorduk. Bölgedeki yasadışı Ermeni gruplar da silahlı gruplar da tasfiye edilmediği gibi ağır silahlar ve diğer askerî teçhizat da bölgeden geri çekilmemişti. Buna ilaveten, bu gruplar tarafından Azerbaycan topraklarına yerleştirilmeye devam edilen mayınlar sonucunda bugüne kadar yüzlerce Azerbaycan vatandaşı hayatını kaybetmişti ve yaralanmıştı. 19 Eylül günü sabahı erken saatlerde 6 Azerbaycan vatandaşının hayatlarını kaybettiği 2 ayrı mayın saldırısı gerçekleşti; bu, bir anlamda, Azerbaycan için bardağı taşıran son damla oldu.

Sonuçta, Azerbaycan kendi topraklarını, güvenliğini ve istikrarını korumak için egemenlik hakları çerçevesinde gerekli adımları atmak durumunda kaldı ve aynı gün Karabağ'daki yasadışı askerî unsurlara karşı bir antiterör operasyonu başlattı. Bu operasyon, bölgede otuz yıldır devam eden adaletsizliğe de son vermiş oldu. Bu mayın teröründe 333 kişinin hayatını kaybettiğini burada vurgulamak gerekir, bu operasyon öncesinde...

Bizim değerlendirmemiz: İkinci Karabağ Savaşı ve arkasından antiterör operasyonu sonrasında bölgede kalıcı bir barış anlaşmasının

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :15

imzalanması için yol açılmış bulunmaktadır. Burada iki tarafı cesaretlendirmeye devam ediyoruz. En son Tahran'da 3 artı 3 formatında düzenlenen bölgesel toplantıya da aktif katılım sağladık ve orada da görüşlerimizi ifade ettik. Bu barış anlaşmasının imzalanması tüm bölgelere önemli bir katkıda bulunacaktır, Ermenistan'a da büyük katkıda bulunacaktır. Bu çerçevede, çalışmalarımızı yoğunlaştırarak devam ettiriyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çakırözer, tamam mıdır?

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Yani bir çok soru sorulur ama bence tamamdır.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Peki, teşekkür ediyorum.

NAMIK TAN (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN FUAT OKTAY – Sayın Tan, buyurun lütfen.

NAMIK TAN (İstanbul) – Sayın Bakan Yardımcımız Ermenistan tarafıyla temaslarımızın hangi durumda olduğuna dair bize biraz bilgi verebilir mi? Çünkü benim görebildiğim kadarıyla Azerbaycan'la, Ermeni tarafıyla -şu anda mevcut Ermeni yönetiminden bahsediyorum- Paşinyan'la bizim süreç gayet sağlıklı yürüyor diye biliyorum. Paşinyan eğer oradan giderse sorunun daha büyüme potansiyeli de var yani bu konuda ne düşünüyorsunuz?

BAŞKAN FUAT OKTAY – Sayın Akçapar, buyurun lütfen.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri
Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :16

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Teşekkür ederim.

Yüksek malumlarınız olduğu üzere Ermenistan'la ilişkilerimizi normalleştirme yolunda adımlar atmaktayız. Bu sürecin, Azerbaycan ile Ermenistan arasındaki müzakere sürecinin önüne geçmeyecek şekilde ilerlemesi kaydıyla bu süreci ilerletmekteyiz. Özel temsilcilerimiz bugüne kadar 4 defa bir araya geldiler. Bunun dışında da uzaktan da olsa telefonla da olsa sürekli bir temas hâлиндeler. En son Tahran'da Ermenistan Dışişleri Bakanıyla Sayın Bakanımız ikili bir görüşme gerçekleştirdi. Bunun dışında, Sayın Cumhurbaşkanımızın yeniden göreve başlaması vesilesiyle düzenlenen törende de Ermenistan Başbakanının buraya geldiğini biliyorsunuz. Depremlerde de Ermenistan'ın Türkiye'ye yardımları söz konusu oldu. Uzun bir liste çerçevesinde Ermenistan'la değişik boyutlarda, değişik şekillerde temaslarımız devam ediyor. Azerbaycan ile Ermenistan arasındaki barış sürecini, barış anlaşması imza sürecini, müzakere sürecini yakından takip ediyoruz ve arkasından bu normalleşme yolunda adımlar atmak üzere hazırlıklarımızı ilerletiyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Ben teşekkür ediyorum.

Başka söz almak isteyen arkadaşımız veya sorusu olan arkadaşımız var mı? Yok.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :17

İç Tüzük'ün 77'nci maddesi kapsamında, önceki dönem Komisyon Raporu'nun ve metninin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

(2/15) esas numaralı kanun teklifinin komisyon raporu hakkında Gaziantep Milletvekili, Derya Bakbak; İstanbul Milletvekili, Derya Ayaydın; İstanbul Milletvekili, Seda Gören Bölük; Konya Milletvekili, Ziya Altunyaldız; İstanbul Milletvekili, Tuğba Işık Ercan; Gaziantep Milletvekili, Ali Şahin özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara Milletvekili

Dışışleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Önerge kabul edilmiştir.

Gündemimizin 3'üncü sırasında (2/60) esas numaralı İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :18

Kanun Teklifi yer almaktadır.

Sözünü yine Dışişleri Bakan Yardımcımıza bırakıyorum.

Burak bey, buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; İİT üyesi ülkelerin polis teşkilatları arasındaki iş birliğini güçlendirmek ve kapasite geliştirme çalışmalarını yapmak üzere İİT'in bir uzmanlık kuruluşu statüsünde "İİT polis işbirliği ve koordinasyon merkezi" ismiyle bir merkez kurulması teklifi, ülkemiz evsahipliğinde 2016 yılında İstanbul'da düzenlenen 13'üncü İslam Zirvesi'nde kabul edilmiş ve zirve esnasında Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından ilan edilmiştir. Merkezin tüzüğü 2018 yılında Dakka'da düzenlenen 45'inci Dışişleri Bakanlığı Konseyine sunulmuş ve kabul edilmiştir. Söz konusu tüzük ülkemizde 1-2 Mart 2019 tarihlerinde Abu Dabi'de düzenlenen 46'ncı Dışişleri Bakanlığı Konseyi Toplantısı'nda imzalanmıştır. Merkez tüzüğünün yüce Meclisimizce onaylanmasını müteakip diğer İİT üyesi ülkelerin de tüzüğü imzalamaları ve onaylamaları yönünde çabalarımız artırılabacaktır. Keza, tüzüğün yürürlüğe girebilmesi için toplam 19 ülke tarafından imzalanıp onay sürecinin tamamlanması gerekmektedir. Merkez tüzüğünün iç onay sürecinin nihayete erdirilmesi gelinen bu aşamada önem kazanmıştır. Nitekim, ülkemizde onay sürecinin tamamlanmasının merkezin hayata geçirilmesini teminen tüzüğün diğer ülkeler tarafından da imzalanması ve onaylanması bakımından teşvik edici olacaktır.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :19

düşünülmektedir. Merkezin faaliyete geçmesiyle İİT'in terörizm ve örgütlü suçlarla mücadele alanında uluslararası toplumun beklentilerine cevap verecek şekilde etkinlik ve rol kazanacağı, İİT için yeni ve çok önemli bir işbirliği alanını oluşturacağı merkezin İstanbul'da kurulacak olmasının ise ülkemizin İİT nezdindeki öncü ve itibarlı konumunu daha da güçlendireceği değerlendirilmektedir.

Geçtiğimiz dönem Komisyonunuzdan geçen ancak bilahare hükümsüz kalan tüzüğün onaylanması hususunda yüce Meclisimizin desteklerini bekliyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Bu konuda söz almak isteyen veya sorusu olan vekillerimiz...

KÜRŞAD ZORLU (Ankara) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN FUAT OKTAY – Sayın Zorlu, buyurun lütfen.

KÜRŞAD ZORLU (Ankara) – Sayın Başkanım, teşekkürler.

Bunu çok önemli bir anlaşma olarak görüyoruz ancak incelediğim kadarıyla hem bir katkı olması hem de bir iki hususun Sayın Bakanımız tarafından açıklığa kavuşturulmasını rica ediyorum. Bildiğiniz gibi ülkemiz önemli bir sığınmacı akınıyla karşı karşıya kaldı özellikle bir dönem. Biz bir transit ülkeyken bir dönem sonra maalesef hendek ülke ve hedef ülke haline geldik. Ve geçici koruma kapsamındaki Suriyeli sığınmacıların dışında bir de ülkemizde sayıları 4 milyonu aştığı tahmin edilen -farklı veriler de var elimizde ama en iyimser tabirle 4 milyon diyebiliriz- bir kaçak

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :20

yabancı sorunuyla karşı karşıyayız. Bunların da önemli bir kısmı Afganistan üzerinden belli dönemler hâlinde sınırlarımızı aşarak gelmekte. Suriye'nin burada üyeliğinin askıya alındığını dikkate alırsak birincisi, böyle bir merkezin hayata geçebilmesi için kaç ülke bunu imzalamalı, "19 ülke" yazıyor ama bu bir zorunluluk mu, yeter sayı mıdır; bunu öğrenmek istiyorum. İkincisi de böyle bir merkezin İstanbul'da kurulacak olması, bu merkezin burada ifade edilen terörizm, insan kaçakçılığı gibi birtakım konulara, mesela, Afganistan özelindeki bize yansıyan bu sorunu hafifletebilmek anlamında bir müdahale yetkisi verilecek mi bu merkeze, bunu da önemsemişimizi ifade etmek isterim.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Sayın Akçapar.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Merkezin yürürlüğe girebilmesi için 19 ülkenin imzalaması, onaylaması şarttır ancak bu 19 ülke imzaladıktan, onayladıktan sonra merkez tüzüğü yürürlüğe girebilecektir. Merkezin faaliyete geçmesi İİT coğrafyasının bütününde Afganistan dâhil, örgütlü suçlarla mücadelede, terörizmle mücadelede İİT'in daha etkin çalışmasını sağlayacaktır, bu başlıklar altında çalışacaktır merkez.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet, buyurun lütfen.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) – Şimdi, İİT'e üye olan ülkeler arasında insan hakları şeceresi pek de iyi olmayan ülkeler de var. Bunlarla

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :21

polis işbirliği, bu tip bir işbirliği yaptığımızda bunun oradaki yerel halka şiddet olarak dönmeceğini, burada kurulacak bir merkezin böyle bir şiddete aracı olmayacağını nasıl garanti edebiliyoruz? Örneğin, İran'da Jina Amini'nin başına gelenleri biliyoruz, ahlak polisi tarafından dövülmüştü ve hayatını kaybetti daha sonra bu şiddet sebebiyle. Yakın zamanda yine 14 yaşındaki Armita Geravand'da ahlak polisinden şiddet gördükten sonra bitkisel yaşama girmiş ve hayatını kaybetmişti. Şu anda Türkiye'de birçok İranlı bu şiddetten kaçtığı için bir şekilde sığınmacı pozisyonunda. Bu insanların İran'ın terör kisvesi altında iadesini isteyebileceği veya onların hayatına kastedebileceği bir pozisyona girmemesini nasıl garanti edeceksiniz?

BAŞKAN FUAT OKTAY – Burak Bey.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Uluslararası örgütlü suçlar terörizmle mücadelede yegâne mekanizması İİT'te kurduğumuz bu mekanizma değil. Esasen bahsettiğiniz konularda uluslararası kurumlar -INTERPOL dâhil- ve normlar devrede. BM İnsan Hakları Beyannamesi'nden başlayarak bir dizi enstrüman da burada geçerli. Bizim burada kurmakta olduğumuz merkez, özellikle terörizm ve örgütlü suçlar boyutundaki çalışmaları güçlendirecek bir merkez. Bunun dışındaki alanlarda yine uluslararası normlar ve kurum ve kuruluşlar devrede olacak.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet, ben teşekkür ediyorum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :22

Sayın “Kupolo” soy ismin telaffuzuyla alakalı doğru mudur, tercihiniz bu mudur?

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) – Kupolo, siz doğru söylüyorsunuz Sayın Başkan. Yanlış yazılmış olsa da siz doğruyu buldunuz, teşekkür ederim.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Tamam, peki, ben teşekkür ediyorum.

Sayın Tan.

NAMIK TAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, biliyorsunuz belki bu konuyla veyahut da bu anlaşmayla ilgili bizim bir muhalefet şerhimiz var. Benim bu aşamada dile getirmek istediğim bu muhalefet şerhimizi aynıyla, aynı gerekçelerle teyit ediyoruz ve bunu yazıp size takdim edeceğiz efendim.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Tamam teşekkür ediyorum.

Başka görüş almak isteyen, sorusu olan...

SÜREYYA ÖNEŞ DERİCİ (Muğla) – Çok kısa.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Buyurun lütfen Sayın Dericici.

SÜREYYA ÖNEŞ DERİCİ (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu konuyla ilgili olarak şu hususun net olarak açıklığa kavuşturulması sanıyorum hepimiz için çok büyük önem arz ediyor. Bu tür iş birliklerinde yabancı ülke personelinin ülkemizde istihdam edilip edilmeyeceği hususu, edilecekse kim olacağı ve bunların bizim ülkemize tabi olacağından emin olmamızı gerektirecek ve bu sonucu doğuracak

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :23

maddelerin eklenmesi hususunun önemli olduğunu tekrar belirtmek isterim, önümüzdeki süreçte zaten daha detaylı, karşılıklı görüşeceğiz.

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Ben teşekkür ediyorum.

Utku Bey, buyurun lütfen.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, bizim listede İçişleri Bakanlığı temsilcisi gözükmüyor, geldi mi Bakanlıktan bu anlaşmayla ilgili?

BAŞKAN FUAT OKTAY – İçişleri Bakanlığı temsilcimiz burada mı?

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Hatta “Genel Müdür” diyor İçişleri Bakanlığından Abdullah Korkmaz Bey.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Burak Bey, bununla alakalı İçişleri Bakanlığı mı sorumludur?

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Biz şu anda koordinasyonu üstlenmiş durumdayız.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Hayır, hayır, bu anlaşmayla ilgili temsilci kurum tamam, Dışişleri ama asli şey nedir?

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – İçişleri Bakanlığı.

BAŞKAN FUAT OKTAY – İçişleri midir? Onlardan herhangi kimse yok mu?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI ÖZKAN

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :24

YÜCESAN – Emniyet Genel Müdürlüğünden Daire Başkan Yardımcısı Özkan Yücesan.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Ama biz geçen buradaki görüşmemizde daha farklı bir uyarıda bulunmuştuk.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Burada isim de var efendim, gelmiş gözüküyor herhâlde, Abdullah Korkmaz Bey.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Hayırdır yani Bakanlığımız ciddiye mi almak istemiyor bizi? Burak Bey, biz bununla ilgili çok net bir ifade kullandık en son toplantı kapanışında. Teklif sahibi Bakanlıkların en az genel müdür düzeyinde burada tekliflerine sahip çıkmasıyla ilgili, aksi takdirde gündemden çıkarabileceğimizle alakalı görüşümüzü çok net ifade ettik. Arkadaşlar, sekreteryaya için söylüyorum, bundan sonra gelen katılımcıların ilgili bakanlıklardan kim olduğunu toplantı öncesinde bize bildirin,gerekirse gündemden çıkarılacaktır. Herkes kendi anlaşmasına sahip çıksın arkadaşlar.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Ben sorumu Bakan Yardımcısına yönelteyim o zaman, koordinasyon onlardaysa.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Buyurun lütfen.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Aslında, biri sizin alanınızla ilgili de asıl soracağım soruyu da Sayın Genel Müdüre ya da İçişleri Bakanlığı temsilcisine... Sizin alanınızla ilgili olan soru şu: İslam İşbirliği Teşkilatı - evet, önemsiyoruz, anlattınız ne kadar önemli, biz de önemsiyoruz- ne

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :25

kadar etkili yani son bölgesel krizde bir etkisi olabildi mi, daha etkili nasıl olabilirdi, Türkiye'nin buna nasıl katkısı olabilirdi? Yani söze gelince hepimiz söylüyoruz, ben de söylüyorum yani İslam İşbirliği Teşkilatı hemen toplansın ama gördüğümüz kadarıyla olamıyor. Acaba bu konuda neler yapılabilir, ya da son şeyde ne yapabildi yani mesela neyi İİT sağladı son krizde Filistinlilere destek bağlamında, bunu sormak istiyorum. Spesifik sorum da bu teşkilatın işte, merkezi bizde olsun, uluslararası kuruluşların Türkiye'de bölgesel ya da genel merkezlerinin olması hepimiz açısından tabii ki önemli, prestij meselesi ancak bütçesi nedir bunun? Yani Türkiye'ye getirisinin tabii ki önemli olacağını düşünüyoruz ama bizlerin ve bizlerin temsilcisi olduğumuz milletimizin vergilerinden ne kadar bir şeyi biz bu polis işbirliği koordinasyon merkezinin... Biz derken bizim bütçemize düşen, bir de İİT'nin bütçesine düşen onu bizimle ya da milletle paylaşmanızı rica edeceğim. Sayın İçişleri Bakanlığı temsilcisine hem bunu sormak için bir de kısa süre önce kamuoyunu meşgul eden bir husus vardı, bu anlaşmayla ilgili değil ama polisin uluslararası işbirliğiyle ilgili, o da şuydu hatırlarsanız: Bir gün akşam, bir gece galiba İngiltere'de göç bakanı bir açıklama yaptı, dedi ki: "Türkiye'de emniyet teşkilatının içinde biz bir merkez kuruyoruz, göçle mücadele merkezi, Türkiye'yle birlikte kuruyoruz. Buraya para ve personel desteği vereceğiz, finansman vereceğiz" Resmî açıklaması da var, yazılı açıklama yaptılar. İki gün boyunca Türkiye'de Bakanlığınız dâhil olmak üzere, İçişleri bakanlığı, ses çıkmadı. Muhalefet, Sayın Kılıçdaroğlu olsun, diğer muhalefet partileri olsun, bunu gündeme

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :26

getirdiler, bir açıklama istediler, sonra iki günün sonunda İçişleri Bakanlığından suya sabuna dokunmayan ve aslında sorulara da yanıt vermeyen bir açıklama yapıldı. Siz en azından konuya bir uluslararası anlaşma olduğu için -tahminim- vâkıfsınızdır ki İngiltere'yle de görüşmeler sürüyor. Bu kurulacak olan, bizim Emniyet Müdürlüğümüzün içinde kurulacağı belirtilen merkezin kapsamı... Ne kadar İngiliz polis gelecek, ne kadar para alıyoruz, gerek var mı? Bakın, biz yeri geldiğinde diyoruz ki biz İİT'nin polis merkez şeyini İstanbul'a kurarız ya da Türkiye'ye kurarız ama işte İngiltere açıklıyor ki: "Türk emniyetinin içinde bir merkez kuracağız, parasını da biz gönderiyoruz." Şimdi bir tarafı ile bir tarafı tutmuyor bunun. O yüzden biz Türkiye Cumhuriyeti olarak kendimiz göçle mücadele merkezini emniyetin içinde kurabiliyor muyuz, kuramıyor muyuz? İngiltere'nin tabii ki deneyimine ihtiyaç duyalım da parasına ihtiyaç duyuyor muyuz? Üçüncüsü, bu paranın, bu finansman desteğinin arkasından İngiltere'yle bir anlaşma mı imzalanacak? Yani Avrupa Birliğinden İngiltere ayrıldı, Avrupa Birliği üyesi olsaydı geri kabul anlaşması kapsamında İngiltere'ye giden... Yani şu anda nasıl Yunanistan'a, başka ülkelere giden Suriyeliler iade ediliyorsa acaba şu anda İngiltere bu imkândan yoksun olduğu için bu, İngiltere'yle bir geri kabul anlaşmasının "Elma şekerinin şekeri." dedikleri bölüm mü acaba? Bu konularda kamuoyunu, milletimizi aydınlatan bir açıklamayı ama sizin ama bu toplantıya gelmeyen İçişleri Bakanlığı yetkilisinin yapması gerekir. Biz Dışişleri Komisyonuyuz, bakın, biz Dışişleri Komisyonu olarak bunları İngiliz basınından, İngiliz Bakanının

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :27

resmî açıklamasından vesaire öğrenmek zorunda değiliz Sayın Bakan.

Teşekkürler.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet, Burak Bey ve İçişleri, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Saygıdeğer

Başkanım, Gazze'deki olayların başlaması akabinde diplomatik girişimler çerçevesinde 18 Ekimde İslam İşbirliği Teşkilatı İcra Komitesi olağanüstü toplanmıştı. Burada İsrail'in Filistin halkına yönelik devam etmekte olan saldırganlığı ele alındı. Söz konusu toplantıya Sayın Bakanımız da katıldı 22 bakanla birlikte. Ülkemiz bu konferansta çok yoğun bir faaliyet sergiledi ve sonuçta bazı operatif cümlelerin nihai bildirmede yer almasını sağladı. Bu çerçevede İİT bizim de girişimlerimizle İsrail'in insanlığa karşı suçlarının durdurulması için etkin ve uygulanabilir her türlü diplomatik, hukuki ve caydırıcı tedbirleri uygulamaya çağırdı. Buna ilaveten, İsrail'i tatbik edilebilecek, uygulanabilir ve caydırıcı önlemleri tespit ederek müstakbel olağanüstü Dışişleri Bakanları toplantısına da sunması için bir yönerge oluşturdu. İİT burada diplomatik alanda belirli bir faaliyet içerisinde ancak Sayın Vekilim, sorunuz daha genel, sadece Gazze konusunda değil diye anlıyorum.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Gazze'yle sınırlı tutalım, daha geneli süreyi de aşar.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – İİT'nin daha etkin çalışması için Türkiye bildiğiniz gibi o daha genelinde de belirli bir faaliyet içerisinde; İİT reformu konusunda öne çıkan, bu çerçevede teklifler

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri
Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :28

sunan bir ülke. Birleşmiş Milletlerden sonra dünyanın en geniş katılımlı 2'nci ülkesi ve dünyadaki her 10 çatışmadan 6'sı da İİT coğrafyasında yer alıyor. Son derece önemli bir teşkilat, biz de bunun çok etkin bir üyesiyiz, Örgütün kendisinin daha etkin olması için de çaba içerisindeyiz.

Gazze konusunda da biraz evvel arz ettiğim gibi 18 Ekimde olağanüstü bir toplantıyla uluslararası toplumun söylemlerini birleştirecek, bütünleştirecek ortak bir ağızdan konuşmasını olabildiğince sağlamaya yönelik olarak bir egzersiz olarak kabul ederseniz... Bu bildirin eyleme yönelik unsurlar içermesini sağlamak üzere Türkiye operatif paragraflarda Sayın Bakanımızın ağızından somut tekliflerde bulundu ve bunlar kabul edildi.

Evet, Sayın Başkanım, diğer soru konusunda; bugün görüştüğümüz merkezin 8'inci maddesine baktığımızda, bunun 1961 Viyana Sözleşmesi'ne göre bir uluslararası teşkilat niteliğinde olduğu, olacağı ve bu çerçevede üye ülkelerden temsilcileri de barındıracağını söyleyebiliriz.

Seçim süreci tabii, yine merkezin kendi iç tüzüğüne gerçekleşecek.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Finansal yükü sormuştum. “tax free”leri ne kadar?

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Henüz oluşturulmadığı için henüz görüşülmedi. Bazı tahminlerimiz var ama henüz belli değil.

İngiliz tarafıyla İçişleri Bakanlığında bir göç merkezi kurulması konusu görüşüldü ancak bu konuda bir mutabakat yok.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :29

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet, teşekkür ediyoruz.

Başka söz isteyen, sorusu olan arkadaşımız yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

İç Tüzük'ümüzün 77'nci maddesi kapsamında önceki dönem Komisyon Raporu'nun ve metninin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

(2/60) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon Raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın, İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, Elâzığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı'nın özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışışleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri
Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :30

(*)

BAŞKAN FUAT OKTAY – Gündemimizin 4'üncü sırasında (2/65) esas numaralı İstanbul Milletvekili Sayın Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma'da Yapılan Değişiklikler ve İlavelere İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

Burak Bey, Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Saygıdeğer Başkanım, saygıdeğer komisyon üyeleri; Özbekistan ortak tarih, dil, inanç ve kültür temelinde çok özel ilişkilere sahip olduğumuz kardeş bir ülke. Derin tarihî mirası, 35 milyonu aşan dinamik nüfusu, zengin doğal kaynakları ve stratejik konumuyla Özbekistan'a özel bir önem atfetmekteyiz. Sayın Cumhurbaşkanımızın 17-18 Kasım 2016 tarihlerinde gerçekleştirdikleri ziyaretle Özbekistan'la ilişkilerimize yepyeni bir sayfa açıldı. Özbekistan'ın dış politikasında “kapsamlı stratejik ortak” olarak tanımlanan ilk ülke Türkiye Cumhuriyeti'dir. Özbekistan'ın 2019 yılında aldığı Türk Devletleri Teşkilatına katılma kararı, aile meclisine güç kattı ve Türk dünyasında sevinçle karşılandı. Ayrıca, Özbekistan makamlarının FETÖ'yle mücadele konusunda sergilediği iş birliğinden de memnuniyet duymaktayız. Özbekistan'da güvenlik alanında ilişkilerimiz de hızla

(*) (2/65) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komasyon: Dışışleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :31

gelişmekte ve derinleşmektedir. Türkiye Cumhuriyeti hükûmeti ile Özbekistan Cumhuriyeti hükûmeti arasında Suçla Mücadele İşbirliği Anlaşması 30 Nisan 2018 tarihinde Taşkent'te imzalanmıştı. Bu anlaşma kapsamında Özbekistan'la terörizm, terörizmin finansmanı, organize suçlar, kaçakçılıkla mücadele ve uyuşturucu dâhil pek çok suçla mücadelede iş birliğimizi arttırmayı amaçlıyoruz. Mevcut anlaşmaya ilişkin bazı maddi hataları düzeltmek için bir ek protokol yapma ihtiyacı, bir güncelleme ihtiyacı hasıl oldu. Bu çerçevede, yüce heyetiniz önündeki ek protokol 1 Haziran 2021 tarihinde Ankara'da imzalandı. Anılan ek protokolün Özbekistan'daki iç hukuk onay süreci tamamlanmıştır. Ek protokolü yüce Meclisimizin takdirine sunuyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Söz almak isteyen, sorusu olan arkadaşlarımız var mı? Yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

İç Tüzük'ün yine 77'nci maddesi uyarınca önceki dönem Komisyon Raporu'nun ve metninin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Yine, İç Tüzük'ümüzün 45'inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

(2/65) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın,

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :32

İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız, Elâzığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı, İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan'ın özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

NAMIK TAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, çok özür dileyerek...

BAŞKAN FUAT OKTAY – Rica ediyorum, buyurun.

NAMIK TAN (İstanbul) – Burada bir şeyi fark ettik, bizim bir önceki anlaşmada da bir muhalefet şerhimiz var, onu da tekraren...

BAŞKAN FUAT OKTAY – Tamam, bir süre vereceğiz zaten, şerhi o süre zarfında bildirirsiniz.

5.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü'nde Yapılan Değişiklikler ve İlaveler ile İlgili Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/66) (*)

BAŞKAN FUAT OKTAY – Gündemimizin 5'inci sırasında yer alan

(*) (2/66) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :33

İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un (2/66) esas numaralı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü'nde Yapılan Değişiklikler ve İlaveler ile İlgili Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

Sayın Akçapar, teklifle ilgili Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere söz sizde.

Buyurun Sayın Akçapar.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Saygıdeğer Başkanım, Değerli Komisyon üyeleri; Özbekistan'la ilişkilerimiz ve güvenlik alanındaki iş birliğimiz hakkında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma -bir önceki madde çerçevesinde bilgi arz etmiştim- ve Özbekistan'la aramızdaki iş birliğini gösteren bir diğer anlaşma olan Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü 30 Nisan 2018 tarihinde Taşkent'te imzalanmıştır. Söz konusu protokolle, kolluk eğitimi alanında iş birliğimizi geliştirmeyi amaçlıyoruz. Bu kapsamda, Polis Akademisi Başkanlığımız ve Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığımız tarafından lisansüstü eğitimler verilmesi öngörülmektedir. Nitekim, hâlihazırda çok sayıda kolluk personelimiz ile Özbek kursiyerler değişim programları kapsamında

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :34

tecrübelerini paylaşma imkânı bulmaktadırlar. Diğer taraftan, mevcut protokole ilişkin bazı güncellemeler yapılmıştır, bu amaçta bir protokol yapılmıştır. 1 Haziran 2021 tarihinde Ankara'da imzalanan söz konusu ek protokolle, 2 ülke makamları kolluk eğitimi iş birliği faaliyetleri çerçevesinde iş birliği yapma iradelerini bir kez daha beyan etmişlerdir. Ek protokole ilişkin Özbekistan'daki iç hukuk onay süreci tamamlanmıştır. Özbekistan'da yürürlüğe girmiş olan ek protokolün ülkemizde de yürürlüğe girmesi için yüce Meclisimizin desteklerini ümit ediyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Konuyla ilgili söz almak isteyen, sorusu olan arkadaşlarımız var mı?

Yok.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

İç Tüzük'ümüzün 77'nci maddesi kapsamında önceki dönem Komisyon raporunun ve metnin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Yine, İç Tüzük'ümüzün 45'inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutup oylarınıza sunacağım.

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

(2/66) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın, İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız,

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :35

Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, Elâzığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı'nın özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

6.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Personelinin Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretimine İlişkin İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1622) (*)

BAŞKAN FUAT OKTAY – Şimdi gündemimizin 6'ncı sırasında İstanbul Milletvekili Sayın Numan Kurtulmuş'un (2/1622) esas numaralı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Personelinin Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretimine İlişkin İş birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

Burak Bey, Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere sözü size veriyorum.

Buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Saygıdeğer Başkanım, Değerli Komisyon üyeleri; stratejik ortağımız Moldova, ortak tarihimiz ve kültürel üyelerimiz vasıtasıyla komşu addettiğimiz dost ve

(*) (2/1622) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa ekli dir.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :36

kardeş bir ülkedir.

Sayın Cumhurbaşkanımızın 2018 yılında Moldova'ya yaptığı ziyaretle ilişkilerimizi stratejik ortaklık seviyesine çıkardık. Türkiye-Moldova Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin 1'inci toplantısını 2019 yılında ülkemizde düzenledik, 2'nci toplantının ise Sayın Cumhurbaşkanımız ve Moldova Cumhurbaşkanının Eş Başkanlıklarında önümüzdeki dönemde Kişinev'de düzenlenmesi öngörülmektedir.

Rusya ile Ukrayna arasındaki savaş nedeniyle Ukrayna'ya komşu olan Moldova'nın istikrarı bölge için daha da büyük önem kazanmıştır. Stratejik ortaklık seviyesindeki ikili ilişkilerimiz ve her alanda ilerleyen kapsamlı iş birliğimizin savaşın getirdiği sınamalar karşısında bölgemizin istikrarına katkı sağlamasına çaba harcıyoruz. Bu anlaşmayla, ülkemiz ve Moldova kolluk kuvvetleri arasındaki mevcut iş birliği ilişkilerinin yasal zeminini oluşturmayı hedefliyoruz. Ukrayna'daki savaşın getirdiği sınamalar karşısında Moldova'yla her alanda ilerleyen kapsamlı iş birliğimizin bölgemizin istikrarına katkı sağlaması için çaba harcıyor ve bu anlaşmayla da böyle bir hedefi izliyoruz.

Moldova'yla güvenlik iş birliğimizin yasal temelini 1994 tarihinde Kişinev'de imzalanan Uluslararası Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı, Uluslararası Terörizm ve Diğer Örgütlü Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşması oluşturmaktadır. Moldova makamlarının kolluk alanında eğitim ve ikili iş birliği talepleri bulunmaktadır. Bu çerçevede, 30 Aralık 2019'da

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :37

Ankara’da imzaladığımız söz konusu anlaşmayla, kolluk iş birliği eğitim faaliyetlerinin planlanması, koordinasyonu ve icrasına ilişkin esaslar ile bu konularda tarafların görev ve sorumluluklarının düzenlenmesi amaçlanmaktadır. Moldova söz konusu anlaşmaya ilişkin iç hukuk onay sürecini tamamlamıştır. Anlaşmayı yüce Meclisimizin onayına sunuyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Konuyla ilgili, önergeyle ilgili söz almak isteyen, sorusu olan var mı?

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Ben...

BAŞKAN FUAT OKTAY – Utku Bey, buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim.

Ben genel bir soru soracağım: Rusya’nın Ukrayna’yı işgali sonrasında, bölgede güvenlik endişeleri artan ülkeler arasında diye biliyorum Moldova’yı. Bu kolluk kuvvetlerinin güvenlik eğitimine ilişkin iş birliği anlaşmasının Moldova’ya katkı sağlayacağını da düşünüyorum endişelerini gidermek için ama bu konuda -bilmediğimiz ya da biraz da bizim hafızamızı güncellemek bağlamında- “Moldova ne yapıyor, NATO’yla ilişkileri ne durumda?” gibi -tabii, bu eğitim iş birliği anlaşması onlara muhtemelen güvence verecek ama- biraz aydınlatırsanız sevinirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Teşekkür ederim.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri
Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :38

Hakikaten, Moldova, Ukrayna savaşından en çok etkilenen ülkeler arasında yer almakta ve Türkiye'yle ilişkilerine önem vermekte, Türkiye'den kapasite artırımı konusunda taleplerde bulunmakta, aynı zamanda uluslararası iş birliğini de geliştirmek için çalışmakta. Bu çerçevede, NATO'yla da yakın bir diyalog içerisine girmiş bulunmakta Moldova.

Ukrayna savaşından sonra 750 bin Ukraynalının Moldova'ya giriş yaptığını ve bunların 75 bininin Moldova'da kaldığını söylüyor Moldova Hükûmeti ve özellikle sınır güvenliği alanında kapasite artırımı için çeşitli uluslararası örgütlerle ve kilit stratejik ortaklarla iş birliğine büyük önem atfediyor, biz de bu çerçevede Moldova'ya destek sağlıyoruz.

Moldova, savaşın başlamasının hemen ardından Ukrayna'yla 3 Mart 2022'de AB'ye üyelik başvurusunda bulunmuş ve AB Devlet ve Hükûmet Başkanları Zirvesi'nde, 24 Haziran 2022 tarihli bu Zirve'de de aday ülke ilan edilmiştir; o konuda AB'yle çalışmalarını da yakınlaştırmış bulunmaktadır.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Başka söz isteyen arkadaşımız yok.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

İç Tüzük'ün 77'nci maddesi kapsamında önceki dönem Komisyon raporunun ve metnin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :39

Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1622) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın, İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız, İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin'in özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

7.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi

BAŞKAN FUAT OKTAY – Gündemimizin 7'nci sırasında, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un (2/1618) esas numaralı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyet Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :40

Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

Burada başka bir husus var; yine Dışişleri Bakanlığımızdan gelen bir talebe istinaden (2/1618) esas numaralı Teklif'in bugünkü Komisyon gündemimizden çıkarılması hususu var. Bu konuyla ilgili söylemek istediğiniz herhangi bir şey var mı Burak Bey?

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Saygıdeğer Başkanım, teknik bir hususta ilave bir güncellemeye aradan geçen zamanda ihtiyacı olduğunu tespit ettik. Eğer uygun görürseniz bu anlaşmayla ilgili teklifi bilahare arz etmeyi öngörüyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Bakanlığımızın Komisyon gündeminden çıkarılmasıyla alakalı önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(2/1618) esas numaralı Teklif, Komisyon gündeminden çıkarılmıştır.

Toplantı boyunca herhangi bir karışıklığa mahal vermemek için görüşmelere sizlere 30 Ekim Pazartesi günü gönderilen gündemde belirtilen madde numaraları üzerinden devam edilecektir.

8.- Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/51) (*)

BAŞKAN FUAT OKTAY – Gündemimizin 8'inci sırasında, İstanbul

(*) (2/51) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :41

Milletvekili Numan Kurtulmuş'un (2/51) esas numaralı Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

Burak Bey, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Sayın Başkanım, Özbekistan 3'üncü defa gündemimizde. Önceki bilgilere ilaveten şunu arz etmek isterim: Bu anlaşma ikili askerî ilişkilerin, hukuki zeminin oluşturulmasını hedefliyor, taraflar arasında savunma ve askerî iş birliği sağlanmasını öngörüyor. Bölgedeki son gelişmeler ışığında daha önem kazanan ikili ve çok taraflı ilişkilerimiz çerçevesinde yüksek öncelikli bir anlaşma olarak değerlendiriyoruz. Mezkûr anlaşmanın Özbekistan'da iç onay süreci tamamlanmıştır.

Değerli desteklerinizi bekliyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Konuyla ilgili söz almak isteyen Komisyon üyesi arkadaşlarımız var mı? Sorusu olan var mı? Yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

İç Tüzük'ün yine 77'nci maddesi kapsamında önceki dönem Komisyon raporunun ve metninin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :42

Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/51) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın, İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük, Konya Milletvekili Ziya Altunyıldız, Elâzığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı, İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan'ın özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Ortak Türkmen-Türk Genel Eğitim Okuluna İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/16) (*)

BAŞKAN FUAT OKTAY – Gündemimizin 9'uncu sırasında, İstanbul Milletvekili Sayın Numan Kurtulmuş'un (2/16) esas numaralı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Ortak Türkmen-Türk Genel Eğitim Okuluna İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

(*) (2/16) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri
Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :43

Bilgilendirme çerçevesinde Dışişleri Bakan Yardımcımıza söz veriyorum.

Burak Bey, buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİN BAKANI YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyeleri; ülkemiz ve Türkmenistan müşterek tarih, dil, din ve kültürleriyle birbirlerine bağlı iki kardeş ülkedir. İlişkilerimiz üst düzey ziyaretlerle her geçen gün daha da güçlenmektedir.

Türkmenistan'ın bağımsızlığından hemen sonra 1992'de kurulan Ortak Türkmen-Türk Okulu otuz bir yıldır önemli bir görev ifa etmektedir. Öte yandan, okulun yasal zemininde bazı eksiklikler bulunmakta ve bu yüzden bürokratik sorunlar yaşayabilmektedir. Okulun faaliyetlerine hukuki zemin sağlamak amacıyla gündemimizdeki mutabakat zaptı 27 Kasım 2021 tarihinde Aşkabat'ta imzalanmıştır. Bu mutabakat zaptının yürürlüğe girmesi okulun öğrenci kabulü ve görevli öğretmenlerimizin oturum izinleri gibi konularda yaşanan pek çok sorunu bertaraf edebilmemizi sağlayacaktır.

Türkmenistan tarafınca iç onay süreci tamamlanmıştır.

Yüce Meclisimizin onayına sunuyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Söz almak isteyen arkadaşlarımız var mı?

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Başkanım...

BAŞKAN FUAT OKTAY – Derya Hanım, buyurun lütfen.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :44

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Çok Kıymetli Başkanım, değerli milletvekilleri; Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde ülkemizin uluslararası alanda etkinliğinin artması için küresel ölçekte işlere imza atarken vatan sınırlarımızın dışında bulunan vatandaşlarımız ve soydaşlarımızla bağlarımızı da güçlendiriyoruz. Bu kapsamda Millî Eğitim Bakanlığımız ve dünyanın dört bir yanındaki yurt dışı temsilciliklerimizle başarılı, etkin bir eğitim diplomasisi yürütüyoruz. Bugün Komisyon gündemimizde yer alan Ortak Türkmen-Türk Okulu bu eğitim diplomasisinin başarılı örneklerinden biridir.

Ana sınıfından liseye kadar 450 öğrencisi bulunan Ortak Türkmen-Türk Okulu, Türkmenistan'da yaşayan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarımızın okul çağındaki çocuklarının eğitim ihtiyacını karşılamaktadır. Gelecek nesillerimiz olan evlatlarımızın başka bir ülkede olsalar da Türkçeyi öğrenmelerini, tarihimizi bilmelerini, değerlerimiz ışığında yetişmelerini önemsiyoruz. Çocuklarımızın kimliklerini kaybetmeden küreselleşen dünyada hem Türkçeyi hem de yaşadıkları ülke dilini bilen donanımlı bireyler olmaları bu ülkelerle ikili ilişkilerimizi daha da geliştirecektir. Türkmenistan'da böylesi bir Türk okulunun mevcudiyeti vatandaş ve soydaşlarımızın ülkemizle olan bağlarını güçlendirmek ve devam ettirmek açısından büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, okulumuz, iki ülke arasında eğitim alanında iş birliğinin geliştirilmesi, gelecek nesiller arasında etkileşimin artırılması ve genel anlamda ikili ilişkilerimizin

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :45

pekiştirilmesine de katkı sağlayacaktır. Türkmenistan vatandaşı olan çocukların okula kabulü, okulun maddi altyapısı, mali kaynak sağlanması, sınıf-şube sayısı, öğretmen kadrosu, eğitim planlaması, okuldan alınan diplomaların tanınması gibi tüm hususlara ilişkin düzenlemeler içeren bu teklifin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Başka söz almak isteyen, sorusu olan arkadaşımız var mı? Yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

İç Tüzük'ün 77'nci maddesi kapsamında önceki dönem Komisyon raporunun ve metnin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/16) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın, İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük, Konya Milletvekili Ziya Altunyıldız, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, Elâzığ Mahmut Rıdvan Nazırlı'nın özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :46

kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

10.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/41) (*)

BAŞKAN FUAT OKTAY – Gündemimizin 10'ncu sırasında, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un (2/41) esas numaralı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere Burak Bey, buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Saygıdeğer Başkanım, Dışişleri Komisyonunun kıymetli üyeleri; Nijer, Sahel bölgesinde ilişkilerimizin olumlu seyrettiği ve önem verdiğimiz bir ülke. Sahel bölgesi ciddi siyasi, ekonomik, sosyal ve güvenlik sorunlarıyla karşı karşıya. Sahel'in istikrarının çok daha geniş bir coğrafyada barış ve güvenliğin tesisi için elzem olduğuna inanıyoruz. Ülkedeki gelişmeleri yakından takip ediyoruz.

Nijer'de aşağı yukarı 350 vatandaşımız bulunmakta. Ülkede faaliyet gösteren firmalarımız ve kurumlarımız da çalışmalarına devam etmekte, Türk Hava Yollarımız da ülkeye uçmaya devam etmekte. Nijer'de yaşanan

(*) (2/41) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa ekli dir.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :47

durumun vatandaşlarımız ve firmalarımız bakımından olumsuz bir unsur taşımadığını tespit etmiş bulunmaktayız. Bu anlaşmanın onaylanmasının ülkemiz menfaatlerinin her iki ülkenin de yararına olacak şekilde korunmasına yardımcı olacağını düşünüyoruz. Anlaşma, sivil havacılık alanındaki ilişkilerimizi güncel gelişmelerle uyumlu bir ahdî temele dayandırıyor. Anlaşma, havacılık güvenliğinin sağlanmasında kurucu üyesi olduğumuz ICAO standartlarını esas almakta. Anlaşmanın yüce Meclisimiz tarafından onaylanmasının sivil havacılığın yanı sıra Afrika Kıtası'yla gelişmekte olan iş birliğimize de katkı sağlayacağına inanıyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Anlaşmayla ilgili sorusu olan veya görüşü olan arkadaşımız...

Buyurun Sayın Tan.

NAMIK TAN (İstanbul) – Şimdi acaba Nijer'de bu güvenlik durumu nedir? Onu öğrenebilir miyiz, biraz bilgi verebilir misiniz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Burak Bey...

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Türk Hava Yolları -biraz evvel arz ettiğim gibi- ortamı yeterince güvenli bularak haftada 2 uçuşla tarifeli seferlerine devam etmekte. Daha önce haftada 4 kez yapılmakta olan bu uçuşlar azalsa da devam ediyor. Türk Hava Yolları uçuşlarına Nijer makamları büyük önem veriyor ve güvenliği için de gerekli önlemleri alıyorlar. Aynı önlemlerin ülkede konuşlu olan vatandaşlarımız ve firmalarımız bakımından da etkin bir şekilde alındığını şu ana kadar

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri
Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :48

görmekteyiz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Genelde Nijer'deki güvenlikle ilgili herhangi bir şey var mı? Söyleyeceğiniz herhangi bir konu var mı?

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Nijer'de darbeden sonra belirli bir süreç başlamış, demokrasiye dönüş süreci başlamış bulunmakta. Biz de bunları yakından takip ediyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Peki, teşekkür ediyorum.

Başka görüşü, önerisi, sorusu olan arkadaşımız yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

İç Tüzük'ün 77'nci maddesi kapsamında önceki dönem Komisyon raporunun ve metnin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/41) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın, İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız, İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin'in özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri
Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :49

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/47)

BAŞKAN FUAT OKTAY – Gündemimizin 11'inci sırasında, (2/47) esas numaralı İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

Yine, bununla ilgili de bugün Dışişleri Bakanlığımızın talebi üzerine, bu talebe istinaden (2/47) esas numaralı Teklif'in bugünkü Komisyon gündeminden çıkarılması hususu var. Oylamadan önce, ben, yine Sayın Akçapar, size söz vermek istiyorum. Niye gündemden çıkarılmasını talep ettiğinize dair söylemek istediğiniz herhangi bir şey var mı?

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Saygıdeğer Başkanım, Myanmar yine yakın izlediğimiz bir ülke özellikle de Rohingya'lara karşı politikaları çerçevesinde. Mevcut durum içerisinde Myanmar'la bu anlaşmanın onaylanmasının bir öncelik arz etmediğini düşünüyoruz.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :50

Arz ediyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Bununla ilgili Dışişleri talebi çerçevesinde (2/47) esas numaralı Teklif'in Komisyon gündeminden çıkarılması hususunu oylamaya sunmadan önce sizlerin herhangi bir sorusu, önerisi, görüşü var mı?

Sayın Tan, buyurun lütfen.

NAMIK TAN (İstanbul) – Bunun sebebi nedir Sayın Bakan Yardımcım? Yani neden gündemden düşürüyorsunuz?

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Her şeyden önce Myanmar Hükûmetinin konuyu takip etmediğini ve içinde buldukları durum içerisinde bunun kendi bakımlarından onaylanması sürecinde de bir öncelik gözetmediklerini, bu çerçevede bizim de Myanmar'ın mevcut hükûmetiyle ve mevcut politikalarıyla görüş ayrılığımız çerçevesinde anlaşmanın öncelikli olarak onaylanmasının doğru mesaj olmayacağını düşünüyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet, bu, aynı zamanda, diplomatik anlamda karışıklıklı anlaşıldı diye düşünüyoruz.

Sayın Bilal Bilici, Buyurun.

BİLAL BİLİCİ (Adana) – Sayın Bakanım, merhaba, tekrardan hoş geldiniz.

Bu Myanmar'da Rohingya soykırımıyla ilgili ve aynı zamanda bu savaş suçlarının giderek daha da arttığına dair bilgiler alıyoruz ve siyasi

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :51

mahkûmların serbest bırakılmadığı bilgileri de geliyor. Bu durum için sizin söylemek istediğiniz veya bizlere sunmak istediğiniz bilgiler var mıdır? Oradaki bu meseleler nereye gidiyor? Çünkü büyük Batılı ülkeler de bu konudan rahatsız. Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin de geçtiğimiz aylarda açıklamaları oldu. Burada bizi bir bilgilendirir misiniz lütfen.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Sayın Akçapar...

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Sayın Başkanım, değerli Vekilim; esasında siz benim gerekçemi ayrıntılandırmış bulundunuz. Ülkedeki bu politikaların doğru yönde seyretmediğini gözlemliyoruz, konuyu takip ediyoruz. Anlaşmayı da öncelikli bulmamamızın sebeplerinin başında bu geliyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet, ben teşekkür ediyorum.

(2/47) esas numaralı Teklif'in Komisyon gündeminden çıkarılmasıyla ilgili teklifi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir ve (2/47) esas numaralı Teklif, Komisyon gündeminden çıkarılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/34) (*)

BAŞKAN FUAT OKTAY – Gündemimizin 12'nci sırasında, (2/34) esas

(*) (2/34) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa ekli dir.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :52

numaralı İstanbul Milletvekili Sayın Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

Burak Bey, bilgilendirmek üzere sözü size veriyorum.

Buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Saygıdeğer Başkanım, Değerli Komisyon üyeleri; Katar, ilişkilerimizin mükemmel düzeyde seyrettiği, karşılıklı güven temelinde stratejik ve çok boyutlu bir nitelik kazandığı, bölgesel meselelerde ortak bir bakış açısına sahip olduğumuz dost bir ülkedir. Ülkemiz ve Katar, karşılaştıkları çeşitli sınamalar karşısında karşılıklı olarak örnek bir dayanışma sergilemiştir. Bölgesel ve uluslararası platformlarda da verimli bir iş birliği içerisinde olmuşlardır.

Katar'la ikili ekonomik ilişkilerimiz de en üst düzeyde seyretmektedir. Halihazırda 800'e yakın Türk şirketi Katar'da faaliyet göstermektedir. Şirketlerimizin Katar'da üstlendikleri projelerin toplam değeri 19,76 milyar dolara ulaşmıştır. Ülkemizde de 200'den fazla Katar menşeli firma faaliyet göstermektedir. Katar'ın bugüne kadar ülkemizde yaptığı yatırımlar 10 milyar doları aşmıştır.

Bu anlaşmayla iki ülke arasındaki eşya ve yolcu akışının kolaylaştırılması ve teşvikiyle iki ülkenin ekonomik, sosyal ve mali

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :53

çıkarlarına aykırı olan ve gümrük mevzuatlarına karşı işlenen suçlarla daha etkin mücadele edilebilmesi amaçlanmıştır.

Anlaşmanın Katar tarafındaki yasal onay süreci 2017 yılında tamamlanmıştır.

Takdirlerinize arz ediyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Konuyla ilgili söz almak isteyen...

Mehmet Bey, buyurun lütfen.

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Teşekkür ederim.

Öncelikle, Sayın Bakanım, tekrar hoş geldiniz.

Katar'la ilişkilerimiz iyi. Ben de birkaç kere ziyarette bulunmuştum.

Şimdi, bu anlaşmanın neden gereği oldu? Zaten şu an ilişkiler iyi. Acaba Katar'ın Türkiye'de düşündüğü herhangi yeni bir yatırımı mı var? Çünkü az önce “eşya ve yolcu için” dediniz yani bu -Gümrük Birliği gibi-gümrüksüz bir mal ihracatı için mi? Bu konuya mümkünse bir açıklık getirirseniz...

Teşekkür ederim.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Sayın Akçapar, buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Teşekkür ederim.

Söz konusu anlaşmayla özellikle gümrük idareleri arasında bilgi değişiminin yanında, gümrük memurlarının eğitimi, gümrük konularında

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :54

karşılıklı uzman değişimi ve teknik konularda yardımlaşma mümkün olacak. Dolayısıyla iyi gelişen ilişkilerimizin, iyi seyreden ilişkilerimizin bu boyutta daha da muntazam işlemesi için eğitim öncelikli olarak bir iş birliğini geliştirmeyi hedefliyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Sayın Tan...

NAMIK TAN (İstanbul) – Efendim, bu anlaşmanın altında imzalayan kişilerin imzaları yok. Bunun bir sebebi var mı? Bilmiyorum dikkat ettiniz mi?

BAŞKAN FUAT OKTAY – Bende bir not var: İmzalayanlar Gümrük ve Ticaret eski Bakanı Sayın Bülent Tüfekçi ile Katar Maliye Bakanı Ali Sharif Al Emadi tarafından 18 Aralık 2016 tarihinde Trabzon'da imzalandığıyla alakalı.

NAMIK TAN (İstanbul) – Hayır, o imzaların altında isimler yok, sadece imzalar var. Bunun bir sebebi var mı acaba?

BAŞKAN FUAT OKTAY – Burak Bey...

Yani aslında bu da başka bir şeyi gösteriyor: 2016'da imzalanan bir anlaşmanın -yedi yıl mı sekiz yıl- hâlâ Komisyondan bile geçmemiş olması tam konuştuğumuz konular aslında. Sekiz yıl, on yıl... Yani Meclisle ilgili verimlilik boyutunu konuşuyorduk ya kendi aramızda, bu da onlara bir örnek aslında.

Buyurun lütfen.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :55

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Saygıdeğer Başkanım, değerli komisyon üyeleri; anlaşmayı ülkemizden Sayın Bülent Tüfekçi imzalamıştır. YSK çalışmalarında bazen imzacı son anda belli olabilmektedir dolayısıyla bunun da bu sebeple orda gözükmediğini ama kayıtlarda Sayın Bülent Tüfekçi olarak yer aldığını söyleyebilirim.

NAMIK TAN (İstanbul) – Başkanım...

BAŞKAN FUAT OKTAY – Buyurun lütfen.

NAMIK TAN (İstanbul) – Şimdi ben size bir anımı anlatmak isterim, siz de buna çeşitli meselelere şahit olmuşsunuzdur. Bizim telgraflarda çoğu zaman arkadaşlarımız işte “Sayın Bakanımız şu tarihler arasında ziyarette bulunmuştur.”, “Sayın Bakanımız şöyle yapmıştır, böyle yapmıştır.” şeklinde işte, “Programa şu şekilde uyumuştur.” diye yazarlar telgraf. Ben de onlara şunu söyledim: Bu telgrafı bugün okuyanlar Sayın Bakanın kim olduğunu biliyorlar ama on sene sonra okuyacak olanlar onu bilmeyeceklerdir dolayısıyla siz oraya Sayın Bakanımız işte, her kim ise Hakan Fidan mesela yazmak durumundasınız. Şimdi bu cümleden olarak sordum, herhalde sizlerin de çok değerli birer üyesi olduğunuz Dışışleri Bakanlığının bu ilkesini unutmadığınızı düşünüyorum. Ben sizleri muhatap olarak söylemiyorum bunu ama buna dikkat etmek lazım. Yani Bülent Tüfekçi, evet, şimdi Bülent Tüfekçi olduğunu biliyoruz ama alanlar bunu ilk gördüklerinde kimin imzaladığını anlamayacaklardır. O bakımdan sordum.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet, onun orda yazılmasında fayda var. Hatırlatma için teşekkür ediyoruz.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri
Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :56

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN FUAT OKTAY – Öncesinde Sayın Derici'nin bir söz talebi vardı zannediyorum.

Buyurun.

SÜREYYA ÖNEŞ DERİCİ (Muğla) – Hayır efendim, Utku Bey'in.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Utku Bey, buyurun lütfen.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Ben Sayın Tan'ın gündeme getirdiği konu -aslında burada bir önceki dönem komisyon üyesi olanlar hatırlayacaktır- Komisyonumuzda tartışıldı, tutanaklarda var. Siz söylediniz ya az önce "2016'dan beri bekliyor." diye. Tabii, belki de şunu da düşünmemiz lazım: Bu Komisyonda bu konuşulmuş, sonra kadük olmuş, şimdi tekrar gelmiş, size bir tane not gelmiş "Aslında buydu." Diye, muhtemelen sorulur diye gelmiş önünüze o not, tekrar gündeme gelebilir diye.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Bendeki not, sadece hatırlatmak için söylüyorum, genelde anlaşmalarla ilgili bir çalışma yapıyorum ben ve anlaşmayla ilgili kendi tuttuğumuz...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Yani şöyle, şunu demek istiyorum: Bakın, kaç yıl önce biz bunu konuştuğumuzda, geçtiğinde yine o dönem Komisyon üyelerimiz bunu gündeme getirmişler. Keşke buraya yeniden gelirken buna bir ek yapılırsa ve dense ki yani hatta keşke karşı tarafın da imzasıyla alınabilse... Bir sürü ek protokolü, bir şeyi onaylıyoruz biz

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :57

burada “Şunun eki, bunun eki, bunun eki.” diye. Keşke buraya imza tamamlanarak gelse yani yedi yılda geçiremiyoruz ama yedi yılda da metin değişmeden önümüze geliyor onu demek istiyorum. Bakanlıklarda anladığım kadarıyla öyle şey çok şey değil... Yani bir anlaşmanın altındaki isim meselesi çok minör bir şey değil, önemli bir şey. O yüzden belki bu konuda da Bakanlığımızın ya da ilgili bürokrasi nasılsa, bu iş nasıl düzeltiliyorsa Türk bürokrasisinde bunu dikkate almasında fayda var. Bunu eğer bu dönem yine çıkaramazsak bir dahaki dönem yine biz ya da bizden sonra gelenler aynı konuyu konuşmasınlar, yazık yani.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Zaten Komisyonumuzdan geçmiş bu ve ilgili raporda zaten tüm siyasi grupların geçen dönemdeki görüşleri, sizlerin ifade ettiği görüşler zaten raporda yer alıyor yine aynı görüşler raporda yer alarak Genel Kurula indirilecek. Genel Kurulun süresi bittiği için birçok anlaşma gibi bu da orada kadük kalan anlaşmalardan birisi. Ama sayın üyelerimizin, vekillerimizin uyarılarını dikkate alalım lütfen.

Burak bey, söyleyeceğiniz bir şey var mı?

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Uyarıları haklı buluyoruz Sayın Başkan ve not ediyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Tamam.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Bir şeyi de belki

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :58

buradan anons etmem lazım: Bakanlığımızda bu tip anlaşmaların, özellikle teknik boyutlarıyla da yeniden gözden geçirilmesi için yüce Meclise gelmeden önce bir genel müdürlük tesis etmiş bulunmaktayız: Anlaşmalar Genel Müdürlüğü. Konuda görevli Genel Müdürüm de yanımda oturuyor. Konuyu fevkalade ciddiye alıyoruz ve iyi memuriyet çizgisi üzerinden gitmeye kararlıyız.

NAMIK TAN (İstanbul) – Onda hiç şüphemiz yok.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyoruz anlayışınız için de iş birliğiniz için de.

Söz almak isteyen ve farklı görüş, öneri, soru yok.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

İç Tüzük'ün 77'nci maddesi kapsamında önceki dönem Komisyon Raporu'nun ve metnin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

(2/34) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon Raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın, İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız, Elâzığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı, İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri
Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :59

Ankara Milletvekili

Dışışleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13.-Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1610)^(*)

BAŞKAN FUAT OKTAY – Gündemimizin 13'üncü sırasında İstanbul Milletvekili Sayın Numan Kurtulmuş'un (2/1610) esas numaralı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyet Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

Burak Bey, Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere sözü size bırakıyorum, buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Saygıdeğer Başkanım, değerli komisyon üyeleri; Ruanda, 1994 Tutsilere yönelik soykırımından bu yana geçen yirmi dokuz yıl içinde ekonomik ve sosyal kalkınma bakımından etkileyici bir ilerleme kaydetmiştir. Bölgesinde siyasi istikrarı ve güvenli ortamıyla temayüz etmeyi bilmiştir. Ruanda

^(*) (2/1610) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :60

yatırımcılara yönelik güvenli ortam, istikrar ve hukuki güvencelerle Afrika'da bir merkez olmayı hedeflemektedir. Biz de bölgesinde ve Afrika'da yükselen bir aktör olarak değerlendirdiğimiz Ruanda'yla ilişkilerimizi tüm alanlarda süratle geliştirmeyi arzu ediyoruz. Bu hususta Ruanda'yla aynı irade ve isteği paylaşıyoruz.

Afrika ortaklık politikamız kapsamında birçok Afrika ülkesiyle ticari ve iktisadi hedefli anlaşmalar imzaladık ve bunları yürürlüğe koyduk. Bu anlaşma sayesinde Türk yatırımcıların Ruanda'nın sunduğu bu imkânlardan geniş bir şekilde istifade etmesinin önü açılacaktır.

Yüce Meclisimizin onayına sunuyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür Ediyorum.

Buyurun Sayın Cupola.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) – Sayın Bakan, az önce Myanmar'la ilgili olan maddede insan haklarına dair bazı kaygılarınızın bunu çekme gerekçelerinizden biri olduğunu söylediniz. Aynı gerekçeler birçok uluslararası kurumun raporlarında baskıcı, antidemokratik, muhalefet liderlerinin sistematik şiddet ve baskı altında bulunduğu Ruanda için geçerli değil mi? Niçin geçerli değil?

BAŞKAN FUAT OKTAY – Sayın Akçapar...

DIŞIŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Sayın Başkanım, Ruanda'daki gelişmeleri tabiatıyla yakından takip ediyoruz ancak Ruanda'nın Myanmar'dan çok farklı bir konumda olduğunu

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :61

düşünüyoruz. Ülkede belirli hukuki güvencelerle yatırımcılara ve vatandaşlarımıza yaklaşmakta, güvenli ve istikrarlı bir ortam sunmakta. Esas itibarıyla, Ruanda'nın bu yolculuğuna katkıda bulunmasını ve hukukun üstünlüğü temelinde kurumlaşmasını devam ettirmesini; bunu mümkün kılacak olan ekonomik gelişmeyi de kaydetmesini ümit ediyoruz. Bu çerçevede, Ruanda'yla iş birliğimizi geliştirmek istiyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Sayın Cupolo...

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) – Bunu nasıl yapacağınızı anlamadım. Mesela Myanmar'da Türkiyeli yatırımcıların veya ... ulaştırma bağlamında oluşabilecek bu ekonomik temasta sağlamayacağınız bu meseleyi Ruanda'da nasıl sağlayacaksınız ben anlamadım teknik olarak? Mesela koşulluluk ilkesi getirecek misiniz örneğin? Yatırımlardan bahsettiğinizde bu yatırımların ülkede belli haklar bağlamında, hakların kullanımı bağlamında belli standartlara ulaşılması gerektiğini koşul olarak belirtecek misiniz?

BAŞKAN FUAT OKTAY – Burak bey, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Ruanda'nın genel gidişatının esasen olumlu yönde olduğu yönünde bir değerlendirmemiz var. Bir iç savaş ortamından çıktılar, bir ulus inşası içerisindedir. Bu çerçevede özellikle hutular ile tutsiler arasında ayrımcılık yapan düzenlemeleri kaldırmış olmalarını, ülkede bir bütünlük sağlamak

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :62

için çalışıyor olmalarını, kendi hukuki mevzuatlarında düzenlemeler yapıyor olmalarını memnuniyetle karşılıyoruz. Bu yolda devam etmeleri için güvenlik ve ekonomi arasındaki ilişkiyi de göz önünde tutarak ekonomik kalkınmasına destek olma kararlılığımızdayız.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet, teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Tan.

NAMIK TAN (İstanbul) – Sayın Bakan Yardımcımızın söylediklerini teyiden oraya çok kısa bir süre önce yaptığım bir seyahat vesilesiyle hakikaten Ruanda'nın pozitif anlamda çok değiştiğini ve orada ülkemize de önemli bir ilgi bulunduğunu gözlemledim. Dolayısıyla bu yöndeki çalışmalarınızı desteklediğimi söyleyebilirim. Mutlaka, tabii ki birtakım ihlallerle ilgili gereken tedbirleri alıyorsunuzdur ama bugün Ruanda'da bildiğimiz Ruanda değil, o açıdan Dışişleri Bakanlığını veya devletimizin orayla ilişkilerin geliştirilmesi yolundaki çalışmalarını ben desteklediğimi belirtmek isterim.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum Sayın Tan.

Sayın Cupolo...

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) – Sadece kayda düşmek için...

Bu tip ilişkilerin geliştirilmesine karşı değiliz, halklar arasında ticari ilişkilerin, diğer ilişkilerin geliştirilmesine karşı değiliz. Sadece belli koşulların sağlanması gerektiğini dile getiriyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :63

Başka görüş, öneri, sorusu olan arkadaşımız? Yok.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

İç Tüzük'ün 77'nci maddesi kapsamındaki önceki dönem Komisyon raporunun ve metnin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir...

Yine İç Tüzük 45'inci madde hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1610) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon Raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın, İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, Elâzığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı'nın özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışışleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri
Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :64

(*)

BAŞKAN FUAT OKTAY – Gündemimizin 14'ncü sırasındaki (2/53) esas numaralı İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

Burak bey, buyurun lütfen söz sizde.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; Özbekistan'la ilişkilerimizin genel seyri hakkında bu oturumda daha önce görüşülen anlaşmalar kapsamında bilgi arz etmiştim. Önümüzdeki anlaşmayla ülkelerimiz arasında savunma sanayisi işbirliği faaliyetlerinin hukuki bir temelde yürütülmesi, savunma sanayisi ürünlerinin ortak üretimi, ihtiyaç duyulan ürünlerin karşılıklı tedariki amaçlanmaktadır. Anlaşma sayesinde ayrıca Türk savunma sanayisi tarafından üretilen ürünlere pazar imkânı oluşturması suretiyle ülkemizin ihracatına katkı sağlanacağı düşünülmektedir.

Takdirlerinize sunuyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet, teşekkür ediyorum.

Konuyla ilgili, anlaşmayla ilgili söz almak isteyen, sorusu olan

(*) (2/53) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri
Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :65

arkadaşımız var mı?

Sayın Tan, buyurun.

NAMIK TAN (İstanbul) – Bununla ilgili de bizim bir şerhimiz var.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Buyurun lütfen.

NAMIK TAN (İstanbul) – Belki Sayın Bakan Yardımcımıza bunu sorabiliriz. Teklifin 8’inci maddesinde yer alan “Gönderen tarafın, heyeti kabul eden tarafın ülkesinde bulunduğu süre yanı sıra ülkeye giriş, kalış ve ayrılış sırasında kabul eden ülkenin yasa ve yönetmeliklerine tabidir.” şeklinde bir ifade var. Benzer savunma sanayisi anlaşmalarında böyle bir ifade yok. Neden bu anlaşmada böyle bir metin var yahutta böyle bir ifade var; bunun gerekçesi nedir? Bunu açıklayabilir misiniz lütfen.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Sayın Akçapar...

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Sayın Başkanım, değerli komisyon üyeleri; bu anlaşmadaki söz konusu metin aslında hafif bir genişletme olsa da standart bir metni yansıtıyor, büyük bir değişiklik öngörmüyor; biz özde ilave bir yük getireceğini düşünmedik.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Yani soru diğerlerinde yokken niye burada var, özel bir konu mu var anlamında?

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Size ilgili kurum yetkilisini arz ediyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Buyurun.

ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ SAVUNMA SANAYİİ DAİRE BAŞKANI

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :66

AHMET KAYGUSUZ – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilim; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Savunma Sanayii Başkanlığını temsilen katılıyorum.

Sayın Vekilim, savunma sanayisi işbirliği anlaşmalarının taslağını hemen hemen her ülkeyle standart bir formatta hazırlıyoruz. Şu ana kadar 84 adet savunma sanayisi işbirliği anlaşması imzaladık, yürürlüğe girdi. Bazen muhatap ülkeler ilave birkaç metin eklemek veya çıkarmak isteyebiliyorlar. Bu noktada bizler de Dışişleri Bakanlığımızın uygun görüşünü aldıktan sonra muhatap ülkeyle bu konuları müzakere ediyoruz. Esasta bir değişikliğe neden olmayacak durumlarda da bu ülkelerin taleplerini mümkün olduğunca yerine getiriyoruz. Söz konusu maddenin diğer anlaşmalarda olmadığına dair şu anda hafızamda bir bilgi mevcut değil ama dönünce diğer anlaşmaları da inceleyip Dışişleri Bakanlığımıza mutlaka bu bilgiyi arz edeceğiz efendim.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Zaten şöyle biz varsayıyoruz: Hangi ülkeye giderseniz zaten işin doğası icabı oranın iç hukukuna, oraya uygun olarak davranmak durumundasınız. Hemen hemen tüm anlaşmalarda da bu belki açıkça olmasa bile yine vardır.

NAMIK TAN (İstanbul) – Bütününde yok Sayın Başkanım, dolayısıyla ona bir açıklık getirilinceye kadar müsaadenizle biz bu şerhimizi devam ettirmek istiyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Tamam yine belirlediğimiz tarihe kadar

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :67

şehrinizi iletebilirsiniz.

Teşekkür ediyorum katkılarınız için de.

Başka sorusu, görüşü olan arkadaşımız var mı? Yok.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

İç Tüzük'ümüzün 77'nci maddesi kapsamında önceki dönem Komisyon raporunun ve metnin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir..

İç Tüzük 45'inci madde hükmü uyarınca da yine Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

(2/53) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon Raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın, İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız, İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin'nin özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışışleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :68

Yine üyelerimizin önerilerini dikkate almanızı... Zaten o konuyla ilgili çalışmalar yapacağınızı söylediniz.

Ben teşekkür ediyorum tekrar.

(*)

BAŞKAN FUAT OKTAY – Gündemimizin 15'inci sırasında (2/54) esas numaralı İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

Burak bey, Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere söz sizde.

Buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Saygıdeğer Başkanım, saygıdeğer komisyon üyeleri; Sayın Cumhurbaşkanımızın 2016 yılında Uganda'ya gerçekleştirdikleri ziyareti takiben ilişkilerimiz her alanda olduğu gibi askerî ve savunma sanayi alanında da gelişmektedir. Söz konusu anlaşma tarafların yetkili makamları ve savunma sanayi kuruluşları tarafından belirlenen alanlardaki faaliyetleri kapsamaktadır. Anlaşma uyarınca taraflar savunma sanayi mal ve hizmetlerinin ortak araştırılması, geliştirilmesi, üretilmesi ve modernizasyonu, teknoloji transferi gibi alanlarda iş birliği yapacaktır.

Uganda terörle mücadelesini sürdürmektedir, ordusunu modern

(*) (2/54) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :69

ekipman ve teçhizatla donatma hedefindedir. Anlaşmanın onaylanması Uganda'nın bu ihtiyaçlarının karşılanmasında Türk şirketlerinin elini güçlendirecektir. Yüce Meclisimizin takdirlerine sunuyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Görüşü olan, söz almak isteyen? Utku Bey, buyurun lütfen.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Aslında Uganda anlaşmasıyla ilgili söz aldım ama hem bir önceki Özbekistan hem de bundan sonraki Tanzanya ve benzeri anlaşmalarla ilgili şöyle bir şey... Şimdi, biz burada yetkiyi veriyoruz, sonra sağ olsunlar tabii ki övünüyoruz savunma sanayimizin gelişmesinden, güçlenmesinden, ihracat yapmasından, ülkemize, insanımıza iş istihdam yaratmasından. Bir konuda bir eksiğimiz olduğunu düşünüyorum, o da şu: Savunma sanayimiz üretti, sattı, bence bu satışlar hakkında Parlamentomuzun, Millî Savunma Komisyonumuzun ya da ve/veya Dışişleri Komisyonumuzun gerekirse kapalı oturumlarda bilgilendirilmesi lazım. Yani, biz ne satıyoruz? Tabii ki satalım, övünelim ama şunu da kayda geçeyim: Bazen bu satışlar sıkıntılı, ben biz diye söylüyorum ama başka ülkeler için de geçerli. Mesela, bunun Batı ülkelerinde, başka ülkelere nasıl olduğunu orada yaşayan, orayı inceleyenler biliyordur, orada görev yapanlar ya da mesleği gereği belki orayı takip ettiyse. Örneğin, şimdi biz neyle uğraşıyoruz? Amerikan Kongresinden bize verilecek olan uçaklarla ilgili onay, nerede? Kongrede. Konuşuluyor yani iyi kötü değerlendirebiliriz, biz geçirelim diye

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :70

uğraşyoruz vesaire ya da başka silah sistemleri. İşte, diyoruz ki: “Almanya şu izni vermedi.” bilmem ne “Şu izni vermedi.” bence bu konu aracılığınızla buradaki diğer partilerden değerli milletvekili arkadaşlarımızın da kendi partilerinde istişaresiyle bu konunun mutlaka Meclisimizden geçmesi -dediğim gibi, hep basının önünde değil- kendi aramızda bunun bilgisinin verilmesi, gerekirse onayının da geçmesi çünkü bunlar önemli, alan ülke için de önemli. Böyle bir sisteme sahip olması iki açıdan şöyle sakıncaları olabilir: Birincisi, biz masum olarak düşünüyoruz, Savunma Sanayisindeki değerli bürokratlarımız da öyle, Dışışlerindeki de ama öyle bir şey satıyoruz ki o aslında başka bir anlaşmanın kapsamına giriyor yani tehlikeli bilmem neler. Bunu nereden biliyoruz? Bir gün sonra bir açıklama geliyor o başkentten ya da bu başkentten ya da şu uluslararası kuruluştan diyorlar ki: “Türkiye'de şu şirket yaptırım altına alınmıştır, neden? Şu ülkeye şu şu sistemleri sattığı için.” o satışlar bu anlaşmalar kapsamında oluyor yani biz masum bir şekilde olduğuna inanıyoruz ama bazıları kötü niyetli olarak -doğrudur, sui misal örnek olamaz- geçebiliyor. Bir ikincisi de bazen aslında bunu bize karşı da uyguluyorlar, haksız buluyoruz ama bazen gerçek anlamda biz kendi kullanım amacımızın meşru olduğuna, haklı olduğuna inanıyoruz ama bazen, bazı yerlerde sattığımız silah sisteminin demokrasi dışı kullanımı, insan haklarına aykırı şekilde kullanımı nedeniyle ülkemiz sıkıntı çekebiliyor. Belki hatırlayacaktır Bakanlık yetkililerimiz ve ilgili kurumların yetkilileri, sanırım Etiyopya'ya

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :71

benzer bir silah sistemi satışı nedeniyle Türkiye Cumhuriyeti Etiyopya başkentindeki büyükelçiliğini taşımak zorunda kaldı. Şimdi geriye geldi mi gelmedi mi o kadarını bilmiyorum, Sayın Bakan Yardımcısı bizi aydınlatır ama o ülkeyle yaşanan gerginlik nedeniyle bizim büyükelçimiz yanılmıyorsa belli bir süre o ülkedeki başka bir yere taşındı. Bence bunlarda iyi niyet ve Meclisin her zaman mutlaka bilgisi, bana göre onayı da olsun ama bilgisi mutlaka olmalıdır yani genel bir şey verdik, ne satıyorsunuz, ne alıyoruz? Bence devletimizin bilgisi var ama milletimizin Meclisinin de bir şekilde bu süreçlerin bir unsuru olmalıdır, hatta mümkünse onay veren makamı olmalıdır. Bunu gizli yapabiliriz, ilgili Komisyonlarımız var biliyorsunuz, bu konuda sizin de aracılığınızla eğer önümüzde konuları ele alacak yasalar, reformlar olursa bu konunun hayati öneme sahip olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür Ediyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Ben teşekkür ediyorum.

Burak Bey, söyleyecek bu herhangi bir şeyiniz var mı?

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Sayın

Başkanım, sayın vekilimin genel ifadelerinden bağımsız olarak, bu anlaşma temelinde bunun bir ihracat anlaşması olmadığını, buna cevaz vermediğini, ortak toplantılar, AR-GE, modernizasyon gibi çalışmalarını kapsadığını arz etmek istiyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :72

Bu, yine, Sayın Çakırözer'in ifadeleri çerçevesinde de aslında Türkiye'nin hangi ülkelere savunma sanayi alanında ihracat yaptığı zaten kayıtlı, gümrüklerde kayıtlı. Tüm görüşmeler, resmî yazışmalar zaten gizli yapılan şeyler değil, Dışişlerinden Millî Savunmaya ve ilgili kurumlara kadar bu satışları kim yapıyorsa tamamı hem kayıt altında hem de Türkiye Cumhuriyeti yasa ve Anayasa çerçevesi içerisinde olmak zorunda. Onunla ilgili bilgilendirme de olabilir, benim için onunla alakalı bir mahsur da yok. Sadece belki süreç içerisinde savunma sanayisi yeni gelişen bir sektör Türkiye'de, yeni yeni ayağa kalkmaya çalışan, henüz emekle aşamasında belki olan, hızla gelişiyor ama daha çok ciddi yol alması gereken bir sektör. Belki zaman içerisinde bu dediklerimiz de olacaktır ama ilk başta bu tür çok yoğun bir şeyin olması gelişmenin önünü tıkayabilir belki, bilmiyorum ama... Şeyde haklısınız, daha sağlıklı bir ilerlemenin sağlanması, kontrol mekanizması her zaman şıktır. Zaten bu kontrol mekanizması da mevcut yasalar çerçevesinde, Anayasa çerçevesinde ilgili, yetkili birimlerimiz tarafından sürdürülmekte.

Bir de şu konu var: Ben bunu da yine hem kayıtlara geçmesi anlamında hem de sizleri bilgilendirme anlamında ifade etmek isterim. Yeni gelişen bir sektör olduğu için diğer her sektörde olduğu gibi, aslında ayrıca da bir rekabet var yani aynen dış politikanın da bir enstrümanı gibi değerlendirildiği için. Bu rekabette bir de ekonomik anlamda bir rekabet var, önünün kesilmesi boğulmasıyla alakalı. Bu her alanda böyle, savunma

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :73

sanayisinde inanın çok farklı değil. Dikkat ederseniz birçok ülkede özellikle ön plana çıkan Türkiye Cumhuriyeti'ndeki savunma sanayi alanında gelişmelerle ilgili o çok övücü ifadelerin arkasına baktığınızda aslında bir art niyetin de olabileceğini de dikkate almak gerekiyor yani tersinden okuduğunuzda. Bakın, dikkat edin, ciddi gelişmeler var, engellemek gerekebilir, aslında gizli veya açık ambargoların sebeplerinden birisi de bu. Bizim de zaten Komisyon olarak da bugün ifade ettiğimiz, Türkiye Cumhuriyeti NATO üyesi bir ülkedir, Türkiye'nin gelişmesi bu alanda NATO'nun gelişmesi, NATO'nun güvenliğine katkıdır dolayısıyla herhangi bir NATO müttefiki başka bir müttefike şey olamaz, ambargo da koyamaz, gelişmesini de engellememeli, engelleyemez çünkü gelişme NATO'ya katkı verecektir diye. Şu tür açıklamalar oluyordu zamanla: Atıyorum, işte, Rusya-Ukrayna arasında Türk silahları kullanıldı, şurada şuna karşı Türk silahları kullanıldı ama hiçbir yerde biz Amerikan F-16 kullanıldı diye bir şey görmüyoruz, ne bileyim ben Rus SU bilmem nesi kullanıldı diye hiçbir yazı görmüyoruz. İsrail bilmem nesi kullanıldı, Fransız bilmem nesi kullanıldı diye hiçbir ülkenin böyle bir şeyini görmüyoruz ama Türk silahları kullanıldı, Türk bilmem neleri kullanıldı, aslında bunun tamamen dezenformasyon çerçevesinde ve Türkiye'nin farklı şekillerde hem sektörün gelişmesi hem Türk dış politikası anlamında zor durumda bırakılmasıyla ilgili yapılan çalışma olduğunun biz farkındayız ve bununla ilgili de aslında iletişim boyutu da başta olmak üzere çok ciddi

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :74

faaliyet gösteriyoruz, Dışişlerimiz de başta olmak üzere. Buradaki bizim yaklaşımımız şudur: Uluslararası anlaşmalar çerçevesinde herhangi bir ülkenin yaptığı satış veya ticari anlaşmalar her neyse Türkiye de aynısını yapmaktadır, şeffaftır dolayısıyla Türk sihası veya Türk bilmem şu ürünü diye bir şey söz konusu değildir. Anlaşma yapıldıktan sonra onun ilgili ülke tarafından farklı şekilde kullanıldığı söz konusu olursa o, ilgili ülkenin sorumluluğudur. Türkiye'nin sorumluluğu olamaz şeklinde de bir duruşumuz, yaklaşımımız var, ben bunun son derece geçerli bir yaklaşım olduğuna da inanıyorum. Bu konudaki tutumumuzla da ilgili Komisyon üyelerimizin de bilgisinin olmasında fayda var diye düşünüyorum.

Ben teşekkür ediyorum tekrar.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Başkanım, ben de küçük bir şey ekleyebilir miyim?

BAŞKAN FUAT OKTAY – Buyurun Sayın Asuman.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Başkanım. ben de öncelikle geç kaldığım için özür dileyerek başlamak istiyorum. OSTİM'de çok önemli, özellikle bu savunma sanayisinde çok başarılı firmalarımız var. Orada patent alan ve OSTİM'in teknokentinde, kurulan teknokentinde yapılan çalışmaların prototip hâline getirileceği bir merkezin açılışına katıldık ve gurur duyduk hakikaten. Orada, açılıştta da Orhan Bey, OSTİM Başkanımız Orhan Aydın çok önemli şeylere temas etti. Özellikle işte günümüzün acı gerçeği... Yani ben Utku Bey gibi naif kalmak isterdim yani işte "Amerika

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :75

Birleşik Devletleri izin vermedi, işte şeyden geçmedi -
Meclislerinden ya da Parlamentolarından, Senatolarından- onaylanmadı.”
Aslında bu naifliğin çoktan bitmiş olması gerekiyor çünkü artık gözümüzün
önünde yani böyle utanmazca bir ikiyüzlülüğün; işine geldiğinde çocukların
ölmesini ağlayan, işine gelmediğinde “Bu bir savaştır, olabilir; siviller de
ölür, çocuklar da ölür.” diyen bir devlet ve devletin etrafında kenetlenmiş
bir güç odaklarından bahsedebiliriz artık. Yani onların ne
Parlamentolarından ne Senatolarından geçen kararların bir önemi vardır ya
da inandırıcıdır ya da gerçekçidir. Yani bunu hepimizin artık farklı
gözlüklerle, farklı gözle bakıp görmesi lazım.

İzin verirsiniz çok kısa da Angola'daki toplantımızdan bahsetmek
istiyorum. Parlamentolar Arası Birlik olarak, PAB olarak Angola'da sekiz
günlük bir toplantı gerçekleştirdik. Çok zor ve çok can yakıcı bir
toplantıydı; tam Gazze'deki olayların çok ateşli -özellikle hastane
bombalanması olayının, El Halil Hastanesinin bombalanması olayının
olduğu- yaşandığı bir dönemde birebir birçok... Özellikle Twelve Plus üyesi
bir üye ülke olarak Türkiye'nin, Kanada'dan tutun İngiltere'si, Fransa'sı,
Finlandiya'sı, İtalya'sına kadar birçok üyeyle birebir görüşmelerimiz
neticesinde hakikaten hayretler içinde ve bu zamana kadar ne kadar naif
kaldığımızı düşündüğümüz bir toplantı gerçekleştirdik. Çünkü üye ülkeler
maalesef bütün konuşmalarında İsrail'i desteklerken, İsrail'in yanında
olduklarını ve onun kendini savunmasını desteklediklerini belirtirken;

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :76

ufacık bir cümleyle bile Gazze'den bahsetmediler. En son Ukrayna temsilcisi bir hanımefendinin, Ukrayna savaşının yetim kalan çocuklarıyla ilgili bir atölye çalışmasına davet edildiğimde, ona açık seçik bunu söyledim. Bu savaş sürecinde Türkiye olarak Ukrayna'nın ne kadar yanında olduğumuzu bildiğini, bildiğini de söyledi hatta, çok da teşekkür etti. Yetim çocuklarına, bin küsur yetim çocuğuna kucak açmış bir ülke olarak Gazze'de olup bitenle ilgili bir tek cümle, küçücük bir cümle, Gazze'nin adının geçmemesini anlayamadığımı söyledim ve gerçekten utandığını gördüm. İkili görüşmelerde ben bunu söylüyorum diyecek bir vaziyete geldi ve hakikaten çok üzücüydü gerçekten. Ama şunu söylemek istiyorum: Hakikaten Batı'nın, kendini bu dünyanın insan hakları savunucusu... Kadın haklarından bahsedilen, çocuk haklarından bahsedilen, savaşlarda mağdur edilen çocuklardan bahsedilirken; o an biz oradayken, toplantı yaparken, çocukların katledildiği, göz göre göre katledildiği bir süreçte bile; işte kadın parlamenterlerden toplantılarında bir tane cümle, bir tane cümle duyamamak, ağızlarına bunu alamamaları; benim açıkçası bu kuruluşlara, uluslararası arenada kendini gösteren, işte barışı savunan, işte parlamenter diplomasiyi savunan kurumlara olan güvenimi hakikaten sarstı, bunu da söylemek istiyorum. Ama biz tabii ki yine bu toplantılarda gerçeği haykırmaya devam edeceğiz; her platformda, Genel Kuruldaki toplantıda da, tek başımıza da olsak; yapılanı, İsrail'in yaptığını, bir terör devleti gibi hareket ettiğini ve acımasızca sivillere katlettiğini bağırıma devam

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :77

edeceğiz. Acil gündem maddesi de maalesef, maalesef diyorum, çoğunluğu elde etmesine rağmen, işte tüzükteki bilmem neye takılarak kabul edilmedi.

Dilerim ki bütün bunlar, bir gün gerçekten, tüm dünyanın haklının yanında olduğu bir platforma, kurumlara dönüşür. Bunu da belirtmek istedim.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Ben teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Tan.

NAMIK TAN (İstanbul) – Şimdi, biraz önce Ruanda'yla ilgili konuştuk. Biliyorsunuz Uganda, Ruanda'nın komşusu ve Uganda'daki insan hakları durumu Ruanda'daki gibi değil. Yani burada, tabii, bu anlaşmayı sorgulamak anlamında söylemiyorum ama orayla ilişkilerde bu konulara birazcık daha dikkat etmemiz gerekli ve yani elimizden geldiği kadar ilişkilerimizi belli ölçülerde, olabildiğince, bir baskı unsuru olarak kullanmamız gerekir; oradaki insan hakları ihlallerine veya benzer ihlallere, antidemokratik uygulamalara engel olma amacıyla. Bu hususu bir dile getirmek istedim. Her ne kadar bu, anlaşmanın içeriğiyle çok fazla ilgili değilse de ama bu konuyu dikkate almak gerekir diye düşünüyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Teşekkür ediyorum.

Burak Bey, ilave söyleyeceğiniz bir şey var mı?

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR - Sayın Başkanım, ben Değerli Vekilimin notunu önemseyerek not ediyorum. Uganda

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :78

noktasında özellikle bir hususu sunmak istiyorum.

Uganda, bölgesinde ve kıtada güvenlik sağlayıcısı bir ülke konumunda şu anda, barışı koruma misyonlarına etkin katkı sağlıyor. Somali'de ve Kongo'da barışı koruma güçleri var. "ADF" isimli El Kaide bağlantılı bir terör örgütüyle de mücadele etmekte. Terörle mücadelesine katkı sağlıyoruz ve bunun bölgesel barışa da katkıda bulunduğunu düşünüyoruz.

Addis konusunda Sayın Utku Vekilimin bir şeyi vardı, orada onu atlamış oldum. Geçici süreyle tahliye ettik, Tigraylı güçlerin bazı açıklamaları olmuştu. Ancak söz konusu savunma sanayisi anlaşması esasen çatışmalar öncesi meşru hükûmetle yapılmıştı. Nitekim, Tigraylı güçlerle bilahare temaslarımız oldu. Barışın sağlanması için biz de çaba gösterdik, katkıda bulduk ve geçtiğimiz eylül ayında da Tigray'ın başkentinde maarif okulumuz açıldı. Tigray yönetimiyle ilişkilerimiz hâlen çok iyi düzeyde.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Ben teşekkür ediyorum.

Başka söz almak isteyen, sorusu olan arkadaşımız yok.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

İç Tüzük'ün 77'nci maddesi kapsamında önceki dönem Komisyon Raporu'nun ve metnin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :79

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

(2/54) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon Raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın, İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, Elâzığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara Milletvekili

Dışışleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

16.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/55)^(*)

BAŞKAN FUAT OKTAY - Gündemimizin 16'ncı sırasında (2/55) esas numaralı İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti

^(*) (2/55) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :80

Hükûmeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyet Hükûmeti arasında savunma sanayi işbirliği anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi yer almaktadır.

Sayın Akçapar, Komisyonumuzu bilgilendirir misiniz.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR - Saygıdeğer Başkanım, kıymetli Dışişleri Komisyonu üyeleri; Sayın Cumhurbaşkanımızın 2017 yılında Tanzanya'ya gerçekleştirdikleri resmî ziyaret sırasında ikili ilişkilerimizde bir dönüm noktası oluşturulmuştur. Gündemimizde olan bu anlaşma da Sayın Cumhurbaşkanımızın ziyareti sırasında imzalanmıştır. Tanzanya'yla askerî ve savunma sanayi konularındaki iş birliğimiz olumlu bir zeminde gelişmeye devam etmektedir. Söz konusu anlaşmanın onayına ilişkin iç hukuk süreci, Tanzanya tarafında tamamlanmış bulunmaktadır. Tanzanya makamları ülkemizin askerî ve savunma sanayi kabiliyetlerine yoğun ilgi göstermektedir ve ülkemizde düzenlenen fuarlara da katılım sağlamaktadırlar. Savunma sanayi iş birliği anlaşması bu alanda Tanzanya'yla iş birliğimizin daha da geliştirilmesine katkıda bulunacaktır. Anlaşmanın onay sürecinde yüce Meclisimizin desteğini ümit ediyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Teşekkür ediyorum.

Konuyla ilgili söz almak isteyen veya sorusu olan arkadaşımız var mı? Yok.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :81

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

İç Tüzük'ün 77'nci maddesi kapsamında, önceki dönem Komisyon Raporu'nun ve metnin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yine, İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

(2/55) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın, İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız, Elâziğ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı, İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan'ın özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışışleri Komisyon Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemimizin 17'nci sırasında yer alan (2/56) esas numaralı

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :82

İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

17.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/56)^(*)

BAŞKAN FUAT OKTAY – Sayın Akçapar, buyurun lütfen, söz sizde.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Saygıdeğer Başkanım, Dışişleri Komisyonunun kıymetli üyeleri; Sahra Altı Afrika'daki en büyük ticari ortaklarımızdan biri olan Nijerya 504 milyar dolar gayrisafi yurtiçi hasılasıyla Afrika'nın en büyük ekonomilerinden...

BAŞKAN FUAT OKTAY – “504 milyar dolar.” mı dediniz?

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Evet, 504,20 milyar dolar.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – ...ve dünyanın en büyük 12 petrol üreticisinden biri.

Ticaret Bakanlığımız Nijerya'yı hedef ülke ilan etti. Nijerya, 2020 yılında Sahra Altı Afrika'da en büyük, 2021 yılında ise Güney Afrika'dan sonra 2'nci en büyük ticaret ortağımız oldu. 2022 itibarıyla, Nijerya

^(*) (2/56) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :83

genelinde yatırımlarımız yaklaşık 170 milyon ABD dolarında ki Türk sermayeli 50'den fazla firmanın kaydını oluşturmuş bulunduk. Ekonomik ve ticari alanın yanı sıra sağlık, eğitim, enerji ve savunma alanlarında da Nijerya'yla ikili iş birliğimizin geliştirilmesine önem veriyoruz.

İlişkilerimiz karşılıklı ziyaretlerle de ileri taşıyor. Sayın Cumhurbaşkanımızın 2021 yılındaki Nijerya ziyareti sırasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması imzalanmış bulunuyor. Söz konusu anlaşma Nijerya'nın iç güvenliğinin yanı sıra Batı Afrika genelinde de mevcut güvenlik önlemlerine ülkemizce bir katkı oluşturacak.

Bu çerçevede, bu temel anlaşmanın onaylanması konusunda yüce Meclisimizin desteğini arzu ediyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Söz almak isteyen arkadaşımız, sorusu olan arkadaşımız var mı?

Yok.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

İç Tüzük'ün 77'nci maddesi kapsamında önceki dönem Komisyon raporunun ve metnin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca yine Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :84

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/56) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın, İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, Elâzığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı'nın özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışişleri Komisyon Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

Gündemimizin 18'inci sırasında yer alan (2/1621) esas numaralı İstanbul Milletvekili Sayın Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :85

18.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1621)^(*)

BAŞKAN FUAT OKTAY – Sayın Akçapar, Komisyonumuzu bilgilendirebilir misiniz.

Buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Saygılarımı sunuyorum.

Saygıdeğer Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; stratejik ortağımız ve müttefikimiz Macaristan'la ilişkilerimiz her alanda hızla gelişmekte, ilişkilerimizin geliştirilmiş stratejik ortaklık seviyesine çıkarılması hususunda mutabık kalındı. İki ülke arasında üst düzey ziyaretler de artmış bulunmaktadır. Türkiye-Macaristan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Toplantısı aralık ayında Sayın Cumhurbaşkanımızın ziyareti vesilesiyle Budapeşte'de gerçekleştirilecek. Macaristan'la her alanda gelişen ilişkilerimize ilaveten savunma sanayi iş birliğinin geliştirilmesi için de çalışmalar devam etmekte.

Gündemimizde bulunan anlaşma 23 Kasım 2017 tarihini taşıyor. Anlaşma, iki ülke arasında savunma sanayi alanında iş birliği esasında, gizlilik dereceli bilgi, belge, proje ve malzemenin güvenliğini sağlamayı

^(*) (2/1621) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :86

hedefliyor. Macaristan, anlaşmanın iç onay sürecini Mart 2019'da tamamlamıştır.

Yüce Meclisimize arz ediyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Konuyla ilgili söz isteyen...

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN FUAT OKTAY – Buyurun Sayın Cupolo.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) – Buradaki “gizlilik dereceli bilgiler” biraz ucu açık ve öngörülemez görünüyor. Bu gizlilik dereceli bilgilerin üzerinde herhangi bir denetim mekanizması olacak mı? Çünkü biz neyin gizli olduğunu da bilmeyeceğimiz için, en azından bilen bir yapı olacak mı ve bunu denetleyebilecek mi?

BAŞKAN FUAT OKTAY – Burak Bey...

DIŞIŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Başkanım, iki ülke hangi bilgilerin gizli olacağına birlikte karar veriyorlar.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet, bu zaten yazılı, karşılıklı, yine devletin kayıtlarında olan, Dışışlerinin bilgisinde olan ve ilgili tüm birimlerimizin bilgisinde olan bir husus.

Teşekkür ediyorum.

Konuyla ilgili başka sorusu olan...

NAMIK TAN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN FUAT OKTAY – Buyurun Sayın Tan.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri
Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :87

NAMIK TAN (İstanbul) – Biz de aynı gerekçeyle yani aslında buna benzer bir gerekçeyle şerh koymuş idik. Bu şerhimizi yine devam ettirdiğimizi kayda geçirmek istiyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Buradaki şerhin mahiyetini öğrenebilir miyiz tekrar?

NAMIK TAN (İstanbul) – Tabii.

Bu anlaşmanın gerekçe metninde “...her türlü harp silahının, mühimmatının, araç ve gereçlerinin ve bunların önemli ve kritik alt sistem ve parçalarının alımı, satımı...” ifadelerinin ucunun açık olduğunu düşünüyoruz, anlaşmanın kapsamına ilişkin belirsizlik yarattığını düşünüyoruz. Ayrıca söz konusu anlaşmanın hususi olarak hangi proje ya da ürünlere ilişkin gizli dereceli bilgiyi koruma amaçlı olduğu da açık bir şekilde anlaşma metninde belirtilmemiş. Dolayısıyla bu hususları göz önüne alarak şerh koyuyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

İlaveten Bakanlığımızın söyleyeceği herhangi bir şey var mı?

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Sayın Başkanım, bu belirli bir proje için yapılmış bir anlaşma değil, genel bir anlaşma. Bundan sonrasında spesifik projeler yine ulusal mevzuatımız çerçevesinde belirlenecek ve denetlenecek.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Zaten her ne ise bu gizlilik boyutu da dâhil diğer anlaşmalar da dâhil, yine kendi mevzuatımız, yasalarımız ve

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :88

Anayasa'mız çerçevesinde yürütülecek çalışmalar olacaktır.

Teşekkür ediyorum.

Başka sorusu olan, görüşü olan arkadaşlarımız? Yok

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

İç Tüzük'ün 77'nci maddesi kapsamında önceki dönem Komisyon raporunun ve metnin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1621) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın, İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız, İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin'in özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışışleri Komisyon Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :89

Gündemimizin 19'uncu sırasında yer alan (2/79) esas numaralı İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Kültür Merkezlerinin Kurulması ve İşleyişi Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

19.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Kültür Merkezlerinin Kurulması ve İşleyişi Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/79)^(*)

BAŞKAN FUAT OKTAY – Sayın Akçapar, Komisyonumuzu bilgilendirir misiniz.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Saygıdeğer Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; köklü tarihî bağlarımızın bulunduğu kardeş Kırgızistan'la kültürel alandaki ilişkilerimiz ve iş birliğimize önem veriyoruz, bunu iletmek için çalışıyoruz. Kırgızistan'da bir kültür merkezi açmayı uzun yıllardır planlıyorduk. Kuracağımız merkez Türkçe öğretimi ve Kırgız kardeşlerimizle ortak tarihî, kültürel bağlarımızın anlatılması bakımından etkin görev yapacak. Kırgızistan'da Türkiye Türkçesine yönelik ilginin giderek arttığını memnuniyetle izliyoruz. Bişkek Büyükelçiliğimiz bünyesinde olacak şekilde bir Yunus Emre Kültür Merkezi açma yönündeki

^(*) (2/79) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa ektir.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :90

talebimizi 2012 yılında kardeş Kırgız makamlarına yazılı olarak iletmiştik. Elinizdeki antlaşma Kırgızistan da karşılıklı olarak kurulması öngörülen kültür merkezlerine ve personeline gümrük vergisinden muafiyet, geçici ithalat, vize ve oturma izni kolaylığı, yer tahsisinde kolaylık sağlanması gibi önemli ayrıcalıklar tanıyor.

Yukarıdaki hususlar ışığında anlaşmanın onaylanması hususunda yüce Meclisimizin desteğini arz ediyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Anlaşmayla ilgili sorusu olan, görüşü olan arkadaşlarımız yok.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

İç Tüzük'ün 77'nci maddesi kapsamında önceki dönem Komisyon raporunun ve metnin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyon Başkanlığına

(2/79) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın, İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, Elâzığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı'nın özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri
Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :91

Ankara

Dışışleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

20.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hükümetler arası Kalkınma Otoritesi (IGAD) Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/23)^(*)

BAŞKAN FUAT OKTAY – Gündemimizin 20'nci sırasında (2/23) esas numaralı İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hükümetler arası Kalkınma Otoritesi (IGAD) Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

Sayın Akçapar, buyurun lütfen, söz sizin.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Saygıdeğer Başkanım, Dışışleri Komisyonunun kıymetli üyeleri; ülkemizin Afrika ülkeleriyle ikili düzeyde her alanda ilişkilerinin geliştirilmesi hedefimizi izliyoruz. Afrika Birliği ve diğer bölgesel kuruluşlarla da ilişkilerin ve iş birliğinin ilerletilmesine bu çerçevede önem veriyoruz. Stratejik konumu haiz, tarihî ve kültürel bağlarımızın olduğu Afrika Boynuzu'ndaki ülkelerin

^(*) (2/23) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :92

üyesi bulunduğu İGAD, bu kapsamda öncelik verdiğimiz bölgesel örgütlerden biridir. Afrika Boynuzu bölgesinde barış, istikrar ve sürdürülebilir ekonomik kalkınmanın sağlanmasında İGAD öncülüğünde gerçekleştirilen girişimleri memnuniyetle karşılıyor ve destekliyoruz. Mutabakat zaptı ikili olarak sürdürdüğümüz bölgedeki barış ve istikrara yönelik çalışmaları geliştirmeyi ve bu alandaki faaliyetleri İGAD'la kurumsal ve çok taraflı bir iş birliğine dönüştürmeyi amaçlamaktadır.

Yüce Meclisimize arz ediyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Konuyla ilgili, anlaşmayla ilgili...

Buyurun lütfen Sayın Tan.

NAMIK TAN (İstanbul) – Konuyla ilgili değil ama Sayın Başkanım, acaba çoğunluğumuz var mı? Kimse kalmadı burada bizden başka.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Var, evet; çoğunluk için 9 üyemiz gerekiyor, var.

Buyurun Sayın Bilici.

BİLAL BİLİCİ (Adana) – Sayın Bakanım, Macaristan'la alakalı bir sorum olacaktı da, bir geriye dönüyoruz, kusura bakmayın. Macaristan Devleti, biliyorsunuz, İsveç'in NATO üyeliğine daha olumlu, olumsuz bir cevap vermediler. Biz de kendileriyle acaba bazı stratejiler doğrultusunda beraber mi hareket ediyoruz? Burada çünkü yabancı devletler ve kaynaklarda Macaristan'ın İsveç'i en son onaylayacak ülke olmayacağını

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :93

zikrediyorlar. Bu konuyu açmanız mümkün olabilir mi? Orada ortak bir strateji var mı 2 devlet arasında?

BAŞKAN FUAT OKTAY – Şöyle bir ricam olsam mümkün mü, gündemimizdeki maddeleri bir tamamlasak, sonrasında belki bir dilek temenni boyutunda buna girsek -eğer hâlâ orada şey yapmak isterseniz- çok daha memnun oluruz. Hani hazır konsantre olmuşken gündemimizi bir bitirmiş olsak...

BİLAL BİLİCİ (Adana) – Tamam, peki.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Ben teşekkür ediyorum anlayışınız için.

Anlaşmayla ilgili başka sorusu olan arkadaşımız, üyemiz yok.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmış.

İç Tüzük'ün 77'nci maddesi kapsamında önceki dönem Komisyon raporunun ve metnin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yine, İç Tüzük'ümüzün 45'inci maddesi hükmü uyarınca Genel Kurulda Komisyonumuzu temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışışleri Komisyon Başkanlığına

(2/23) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın, İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız,

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :94

Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, Elâzığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı'nın özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

21.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/74)^(*)

BAŞKAN FUAT OKTAY – Gündemimizin 21'inci sırasında (2/74) esas numaralı İstanbul Milletvekili Sayın Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

^(*) (2/74) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :95

Sayın Akçapar, söz sizde.

Buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Saygıdeğer Başkanım, kıymetli üyeler; Özbekistan’la ilişkilerimiz hakkında daha önce maruzatta bulunmuştum. Elinizdeki anlaşmayla TİKA ile Taşkent Ofisi’nin Özbekistan’da ekonomi, teknoloji, altyapı, kültür, eğitim, sağlık, tarım, turizm, idari ve sivil altyapının geliştirilmesi alanlarındaki projeler ve programların hazırlanması ve bunların uygulanmasında daha etkili ve verimli faaliyet göstermesi amaçlanmaktadır. Bahse konu anlaşma 2004 tarihli iş birliği protokolünde yer almayan çevre korumadan tarıma, sağlık hizmetlerinden tarihî anıtların restore edilmesine kadar çeşitli alanlardaki projelerin hayata geçirilmesi için bir çerçeve oluşturmaktadır. Anlaşmayla TİKA’nın Özbekistan’da uygulayacağı projeler için gerekli ruhsat ve izinlerin kolaylaştırılması da hükme bağlanmaktadır.

Arz ederim.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet, teşekkür ediyorum.

Soru veya görüşü olan arkadaşımız var mı?

Buyurun Sayın Cupolo.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) – TİKA’nın bütçesiyle ilgili Sayıştayın belli kaygıları var, şeffaf olmadığına dair belli kaygıları var, harcamaların şeffaf olmadığına dair kaygıları var. Aynı zamanda, OECD’nin Kalkınma Yardımları Komitesine de katılmıyor TİKA, bu sebeple

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :96

de yine az önce bahsini ettiğim şeffaflık ilkesine ters düşüyor ve uluslararası denetimden aslında azade kalıyor. Bu denetimin oluşturulması için bir çaba olacak mı? Çünkü önümüzdeki diğer gündem maddeleri de yine TİKA'ya ilişkin olduğu için, onlara da denk gelecek bir şekilde soruyorum bunu.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet, Sayın Akçapar...

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Ben ilgili kurumun Başkanına sözü vermek istiyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Lütfen, buyurun.

TİKA BAŞKANI SERKAN KAYALAR – Sayın Başkanım, Komisyonun değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Burada dile getirilen hususlara ilişkin yüce Komisyonumuza biz yazılı izahatımızı yapacağız.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet, başka soru veya görüş var mı?

Yani TİKA'yla ilgili... Zaten belki bu uluslararası alanda “soft power” diye ifade edilen şey, belki ülkemizin gururla arkasında duracağı, her birimizin arkasında durabileceği kurumlarımızdan bir tanesi. Aynen AFAD gibi, Kızılay gibi ve TİKA bunlardan birisi. Yine, Maarif Vakfı da zaten gelip bize bu kendi faaliyetleriyle ilgili böyle bir bilgi verecek. Yunus Emre olsun, birçok kurum yani bu “soft power” yumuşak güç anlamında aslında bize güç veren ve bulunduğu ülkelerde de... Ben hangi ülkeye gittiysem TİKA'nın yaptığı işlerle ilgili ve iş birliği alanlarında sürekli pozitif geri

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :97

bildirim aldım. Ben bu anlamda Sayın Başkana da teşekkür ediyorum faaliyetlerinden dolayı ama tabii ki yapılan işlerle alakalı kontrol mekanizmasının olması zaten her zaman faydalıdır, iyidir; o kontrol mekanizmaları da var diye biliyorum ben; Sayıştay da dâhil ve ilgili tüm kurumlar da dâhil bu kontrol mekanizmalarından geçmekte. Yine, bütçe görüşmeleri da dâhil aslında, bir anlamda dolaylı veya doğrudan da olsa yine Meclisin de denetiminden, kontrolünden yıl itibarıyla geçmekte.

Ben teşekkür ediyorum tekrar.

Bu konuda başka söz almak isteyen, sorusu olan arkadaşlar varsa...

Buyurun Sayın Özcan.

TALİH ÖZCAN (Düzce) – Özbekistan'a yaptığımız bir seyahatte ben bunu Türkiye cumhuriyetlerinde gördüm. Yani müthiş bir... Yüzleri bize dönük. Bu tür şeylerin çok artıları var. Ben geç kaldık diye düşünüyordum geçmişte ama gözümle gördüğüm zaman inandım ki bu tür yatırımların, teşviklerin çok faydalı olduğunu görüyorum, gördük. Ben bir tanesi gördüm, belki diğer Türkiye cumhuriyetlerinde de vardır, bunu tabii, gidip yerinde görmek lazım; gördüğünüz zaman anlaşılıyor. Yani dışarıdan bir şeye müdahale etmenin doğru olmadığına inanıyorum, destek vermekte fayda var diye düşünüyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Çok çok teşekkür ediyorum. Bu sadece Türkiye cumhuriyetlerinin bir tanesinde de değil tamamında.

TALİH ÖZCAN (Düzce) – Ben bir tanesi gördüğüm için örnek

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri
Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :98

veriyorum onu.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Aynı şekilde Kafkaslar'da, Balkanlar'da, Orta Doğu'da, Afrika'da dünyanın birçok yerinde, hatta Uzak Doğu'da ve hatta yanlış bilmiyorsam Güney Amerika'da dâhil TİKA'nın faaliyetlerini, çalışmalarını görüyoruz, çok olumlu geri bildirimler alıyoruz hemen hemen her yerden.

Teşekkür ediyorum.

Bununla alakalı başka görüş, öneri, soru yok zannediyorum.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

İç Tüzük'ün 77'inci maddesi kapsamında önceki dönem Komisyon Raporu'nun ve metnin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dış İşleri Komisyonu Başkanlığına

(2/74) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon Raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın, İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız, İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin'in özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay
Ankara

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri
Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :99

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

22.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/76)^(*)

BAŞKAN FUAT OKTAY – Gündemimizin 22'nci sırasında yer alan (2/76) esas numaralı İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

Sayın Akçapar, Komisyonumuzu bilgilendirir misiniz lütfen?

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Saygıdeğer Başkanım, Dışişleri Komisyonunun kıymetli üyeleri; Uganda'yla ilişkilerimizin genel çerçevesi hakkında daha önce maruzatta bulunmuştum. Bu anlaşma, Uganda'yla ekonomik, sosyal, kültürel kalkınma, insani yardımlar, teknik eğitim ve benzeri alanlarda esasen, hâlihazırda başarıyla icra edildiğini düşündüğümüz iş birliğimizi yasal bir zemine oturtacaktır. Kampala'da 2018 yılından bu yana faaliyet gösteren TİKA Program

^(*) (2/76) esas numaralı Kanun Teklifi Tutanağa eklidir.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa:100

Koordinasyon Ofisi mevcuttur. Anlaşma, TİKA'nın Uganda'daki faaliyetlerine resmî, yasal bir hüviyette kazandıracaktır.

Arz ediyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Anlaşmayla ilgili söz almak isteyen veya sorusu olan üyemiz var mı?

Yok.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

İç Tüzük'ün 77'inci maddesi kapsamında önceki dönem Komisyon Raporu'nun ve metnin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dış İşleri Komisyonu Başkanlığına

(2/76) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon Raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın, İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, Elâzığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı'nın özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışışleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa:101

edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/77) (*)

BAŞKAN FUAT OKTAY – Gündemimizin 23'üncü sırasında (2/77) esas numaralı İstanbul Milletvekili Sayın Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

Sayın Akçapar, buyurun lütfen, söz sizde.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Saygıdeğer Başkanım, değerli üyeler; Gambiya Afrika'da yakın ilişkiler içerisinde olduğumuz dost ve kardeş bir ülke. En az gelişmiş ülkeler kategorisinde yer alıyor. Ekonomisinin büyük bölümü denizaşırı çalışan işçilerden elde edilen gelirler ve turizm gelirlerine dayanıyor. Tarım sektörü yüksek potansiyele sahip, buna karşın hâlihazırda ekilebilir toprakların yarısından azı işlenmiş durumda hâlbuki nüfusun önemli bir bölümü tarım sektöründe istihdam edilmekte. Sanayi sektöründe ise istihdam oranları düşük seyretmekte. İş birliğimiz karşılıklı anlayış çerçevesinde gelişmesine koştularak Gambiya'yla iş birliğimizi giderek derinleştiriyoruz. Uluslararası

(*) (2/77) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa:102

adaylıklarımızı destekleyen bir lke. Gündemimizdeki bu anlaşma Gambiya'yla karşılıklı ekonomik ve sosyal kalkınmaya yardımcı olacak. Ülkemizin yurt dışında gerçekleştirdiği kalkınma iş birliği faaliyetlerini yürüten TİKA'nın Gambiya'da hayata geçireceği proje ve programlar için yasal bir zemin teşkil edecektir.

Arz ediyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – ok teşekkür ediyorum.

Benim Şahsen de müteaddit defalar görüőtüđüm Gambiya Cumhurbaşkanı Yardımcısının da dile getirdiği, aslında orada, Türkiye'yle birlikte özellikle tarım alanında iş birliği yapılabileceği. Bize tahsis edebilecekleri alanlar olacağıyla alakalı özellikle tarım alanında çok ciddi iş birliği alanları mevcuttu ve hâlâ da mevcut diye biliyorum.

Teşekkür ediyorum.

Anlaşmayla ilgili söz isteyen arkadaşımız, sorusu olan arkadaşımız var mı? Y hkok.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

İ Tüzük'n 77'inci maddesi kapsamında önceki dönem Komisyon Raporu'nun ve metnin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İ Tüzük'n 45'inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dış İşleri Komisyonu Başkanlığına

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa:103

(2/77) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon Raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın, İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız, Elâzığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı, İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan'ın özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Kabul edenler... Kabul Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/78) (*)

BAŞKAN FUAT OKTAY – Gündemimizdeki son anlaşmamız gündemin 24'ncü sırasında yer alan (2/78) esas numaralı İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

(*) (2/78) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri
Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa:104

Sayın Akçapar, buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Muhterem Başkanım, Dışişleri Komisyonunun saygıdeğer üyeleri; Namibya'yla ikili iş birliğimiz hızla gelişmekte. Büyükelçiliğimizi 2012 yılında açtık, ticari ve ekonomik ilişkilerimizde gelişme istidadında; 18 milyon ABD doları seviyesine ulaşmış bir ticaret hacmimiz var ve bunun neredeyse tamamı ihracatımızdan oluşmakta. Anlaşma, Namibya'yla ekonomik, sosyal, kültürel kalkınma, insani yardımlar, teknik eğitim ve benzeri alanlarda esasen hâlihazırda devam iş birliğimizi yasal bir zemine oturtacak. Anlaşma, TİKA'nın Namibya'daki faaliyetlerine de kurumsal bir zemin kazandıracak.

Yüce Meclisimizin anlaşmanın onaylanması konusundaki desteklerini arz ediyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Anlaşmayla ilgili söz almak isteyen, sorusu olan arkadaşımız var mı?

Yok.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

İç Tüzük'ün 77'inci maddesi kapsamında önceki dönem Komisyon Raporu'nun ve metnin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa:105

Dış İşleri Komisyonu Başkanlığına

(2/78) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon Raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın, İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, Elâzığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı'nın özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum. Bu şekliyle bugün gündemimizde yer alan 24 anlaşmanın 2'si hariç tamamını Genel Kurulumuza sevk etmiş oluyoruz, gerekli teknik çalışmalar tamamlandıktan sonra. Burada, tekliflerin yine kanun tekniğine uygunluğunun sağlanması amacıyla Başkanlığımıza redaksiyon yetkisi verilmesi husus var. Oylarınıza sunmadan önce Osman Bey, bu konuyla alakalı Komisyonumuzu bilgilendirmenizi istiyorum.

Buyurun lütfen.

YASAMA UZMANI OSMAN KOCAMAN – Başkanım, bazen anlaşmalarda -özellikle başlıklarında- Türk Dil Kurumu kurallarına uygun olmayan şekilde ayırık veya bitişik şekilde, bizim Kanunlar ve Kararlar Başkanlığımızda Araştırma İnceleme Biriminin raporuna istinaden bazı

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa:106

kelimelerin düzeltilmesi gerekiyor. Mesela “iş birliği” kelimesi bazı şeylerde bitişik yazılıyor, onları ayırmak amacıyla bu yetkiyi istiyoruz efendim. Tamamen teknik bir düzenleme.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Osman Bey Komisyonumuzun Millet Meclisi kadrosundaki uzmanı olan arkadaşımız.

Teklifi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Komisyon Raporu’na muhalefet şerhi vermek isteyen üyelerimizin - bu 22 anlaşmayla ilgili- en geç 6 Kasım 2023 Pazartesi saat 15.00’e kadar Komisyon Başkanlığımıza iletmelerini rica ediyorum.

Ben katkılarınızdan dolayı her bir üyemize ve yine, Bakan Yardımcımıza ve ilgili kurumlarımızın tüm temsilcilerine, Genel Müdürümüze teşekkür ediyorum.

Sayın Bilici, şimdi, sizin bir sorunuz veya görüşünüz vardı; isterseniz onu tekrar hatırlatmak ister misiniz? Onunla devam edelim.

Buyurun lütfen.

BİLAL BİLİCİ (Adana) – Macaristan’la alakalıydı, tekrar etmem gerekiyorsa edebilirim Sayın Bakanım.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Belki tüm üyelerimize de hatırlatma anlamında faydalı olabilir tekrar.

BİLAL BİLİCİ (Adana) – Biliyorsunuz, İsveç’in NATO üyeliği konusunda, daha buna Türkiye Cumhuriyeti ve Macaristan onay vermedi.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa:107

Macaristan tarafının söylediği, gündemde olan iddialar ise kendilerinin İsveç'e en son onayı vermeyeceğine dair, bunu dile getiriyorlar, hem de kamuoyunda da. Ben de şunu sormak istemiştim: İki ülke arasında hem Macaristan-Türkiye-İsveç konusu hakkında ortak bir strateji veya bu konuda çekinceler var mı? Bu konuya değinebilerseniz sizi dinlemek istiyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Buyurun lütfen Sayın Akçapar.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Sayın Başkanım, değerli üyeler; yüksek malumlarınız olduğu üzere Washington Anlaşması'na taraf olan ülkelerin NATO'ya üyelik süreçleri ulusal mevzuata göre her ülke tarafından ayrı ayrı onaylanması sonrasında gerçekleşiyor. Bu çerçevede diğer NATO ülkeleri İsveç'in üyelik belgesini onaylamış durumdadır Türkiye ve Macaristan dışında. Biz bu konuda tabii ki bilgi değişiminde bulunuyoruz Macarlarla ve diğer müttefiklerle ancak bunlar ulusal süreçler. Şu anda yüce Meclisimizin takdirinde olan bir mesele, takdir edecek olan yüce Meclisimizdir. Macaristan da kendi ulusal süreci çerçevesinde kendi Meclisinde konuyu ele alacaktır. Ortak bir strateji yok ancak bilgi değişimi oluyor tabii ki.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Sayın Bilici...

BİLAL BİLİCİ (Adana) – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Peki.

Sayın Aydın, buyurun lütfen.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Güzel bir Komisyon toplantısı sonunda bu

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa:108

mevzuyla ilgili ben de bir espriyle cevap vereyim, Sayın Bakan Yardımcıma bir katkı olsun.

Sayın Trump bölgesel değerlendirme yaptığında geçen hafta -artık dili mi sürçtü, yoksa zihninde öyle bir eklettik yapı mı oluştu- şu anda Macaristan'daki Urban'la ilgili bir iki cümle söylerken "Çok iyi, zeki, şunları yapıyor." dedi, ondan sonra dedi ki "Türkiye Cumhuriyeti Devlet Başkanı." dedi, böyle bir gaf yaptı yani. Acaba öyle bir özdeşleşme şeyi söz konusu değil herhâlde Trump hariç.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Yok, öyle bir özdeşleşme yok.

Sayın Tan, buyurun lütfen.

NAMIK TAN (İstanbul) – Ben bu, Gazze'ye yapılan yardımlar konusunda biraz bilgi almak istiyorum. Yani biz elbette büyük gayretler gösteriyoruz. Bu kapılardan hangileri açıktır veya değildir? Bu konuda ne kadar etkili olabiliyoruz bizim taraflarla ilişkilerimiz bakımından? Yani sadece Mısır'la mı bu işi yürütüyoruz, İsrail'le herhangi bir temasımız var mı? Çünkü orada Büyükelçimiz hâlâ duruyor biliyorsunuz. Dolayısıyla bu konularda bizi biraz aydınlatabilir misiniz lütfen?

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN FUAT OKTAY – Buyurun lütfen.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Tan'dan da özür dileyerek konu Gazze'ye geçmeden ben bir şey soracağım. Sayın Bakan Yardımcısı da burada ama onlar zaten işlerini bitirip bize havale ettiler, siz de buradasınız.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa:109

Bu, İsveç'in üyelik sürecine ilişkin Meclisimizdeki süreç nasıl işleyecek? Bu konuda bir değerlendirmeniz oldu mu, kafanızda bir takvim var mı? Çünkü Meclisin de bir takvimi var, Genel Kurul vesaire, o anlamda da söylüyorum. Kafanızda öyle bir takvim var mı? Çünkü Bakan Yardımcısı... Onlar yazdılar tezkereyi, anlaşmayı gönderdiler bu tarafa ama yeni değerlendirmesi varsa o konuda milletvekillerin, partilerin bilmesi gerektiği, tabii, onu da dinleriz ama sizin kafanızda nasıl bir şey var Komisyon ve Genel Kurul aşaması konusunda.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Ben teşekkür ediyorum.

Tabii, bununla ilgili, özellikle yurt dışından gelen heyetler farklı gündemlerle gelseler bile aslında kafalarındaki asıl soru işaretinin bu olduğunu görüyoruz biz. Orada verdiğim cevabı ben burada da tekrarlamak istiyorum, o da şu: Bizim Dışışleri Komisyonu olarak kendi gündemimiz var ve Dışışleri Komisyonunun kendi iç prosedürü var. Dolayısıyla bu prosedür içerisinde, kendi gündemi içerisinde yeri ve zamanı geldiğinde o da gündeme alınacaktır. İsveç Anlaşması da NATO'ya üyeliğiyle ilgili anlaşma da diğer anlaşmalardan bir tanesidir bizim için de. Dolayısıyla bizim kendi önceliklerimiz çerçevesinde değerlendirilecek bir anlaşmadır.

Dolayısıyla ben hep şunu ifade ettim: “Ama çok acil.’ denilince sizin için acil olan her şey bizim Komisyonumuz veya Meclisimiz için acil olmak zorunda değil çünkü bizim için acil olan her şey sizin komisyonlarınız veya meclisleriniz için nasıl acil olmuyorsa siz kendi gündeminize göre hareket

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa:110

ediyorsunuz, doğaldır, normaldir, biz de kendi gündemimize göre gerekli sıralamayı yapacak ve değerlendireceğiz.” şeklinde, ben bu görüşteyim. Hani, farklı düşünen bir üyemiz var mı, bilmiyorum, varsa da öğrenmek isterim; genelde benim ilettiğim düşünce, görüş bu. Yani ilkeli bir duruş boyutunda herhangi bir önyargımızın olmadığını zaten görüşmelerimizde Komisyon üyelerimiz... Farklı siyasi partilerden de yine her gruptan üyelerimiz oluyor, ısrarla ben Komisyon üyelerimiz olmadan da görüşmeleri yapmak istemiyorum. Orada da hep aynı şeyi ifade ediyoruz biz aslında, farklı bir duruş da sergilemiyoruz. Duruma göre, gündemimize göre bakarız, değerlendiririz; gerektiği zaman ve zeminde de gündemimize alırız. Sizlerin farklı önerisi olursa onları da memnuniyetle dinleriz, dikkate alır, değerlendiririz.

Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Akçapar, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Sayın Başkanım, Birleşmiş Milletler başta olmak üzere pek çok aktör Gazze'ye insani yardım göndermeye çalışmakta. Açık olan tek kapı var, o, Refah Kapısı. Bu kapının aktif hâle getirilmesi için Mısır ve İsrail arasında yoğun müzakereler devam ediyor. Birleşmiş Milletler, Dünya Sağlık Teşkilatı gibi kuruluşlar, birçok ülke, kapının açılması için ciddi bir baskı uyguluyor, biz de oradayız.

Neticede Refah Sınır Kapısı'ndan insani yardım konvoylarının geçişleri 21 Ekim itibarıyla kısıtlı olarak başladı. Bu çerçevede 31 Ekim itibarıyla 117

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa:111

tır da Gazze'ye ulaştı. Biz de ilgili kurumlarımız vasıtasıyla ivedilikle sahaya destek için seferber olduk. Sağlık Bakanlığımızla sahaya tıbbi yardım gönderdik, sahra hastanesi kurulması yönünde çalışmalar başlattık. Yardım malzemeleriyle birlikte AFAD'dan 4, Türk Kızılayından 3 personel de Mısır'a intikal etti, şu an, hâlen. 22 Ekimde Mısır'a giden 20 kişilik bir uzman sağlık ekibimizce ihtiyaç duyulan sağlık malzemesi ve tıbbi cihazların tespiti gerçekleştirildi. El Ariş Havalimanı'nda ve Refah Sınır Kapısı'nda kurulması muhtemel sahra hastanelerinin fizibilite çalışmaları başlatıldı. Mısır makamlarıyla yoğun temas hâlindeyiz. TİKA Başkanımız buradan esasen Mısır'a intikal etti. 27 Ekim itibarıyla Mısır makamlarınca iletilen ihtiyaç listesine cevap verecek şekilde bir düzenleme yaptık. Sağlık ve tıbbi malzeme dâhil insani yardım malzemesi taşıyan 9 kargo uçağıyla 214 ton yardımı Mısır'a intikal ettirdik. Başta bahsettiğim görüşmelerin tamamlanmasıyla bunların Gazze'ye intikali gerçekleşecek. İnsani yardım koridorunun tam anlamıyla tabiatıyla işler hâle gelmesinden sonra tüm ilgili kurumlarımızın eş güdümüyle hazırladığımız bir insani yardım paketi var, bu yaklaşık 3 bin tonluk bir paket. Bunun deniz yoluyla Mısır'a intikalini planlıyoruz.

İsrail'le bir temasımız bu konuda yok.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Tan.

NAMIK TAN (İstanbul) – Şimdi, gayret gösterildiğini anlıyorum ve

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa:112

hakikaten takdir ediyorum bütün makamlarımızı ama somut, çok anlamlı bir katkımız henüz olamadı galiba, Gazze'nin içine giremedi yani gönderiyoruz Mısır'a ama orada maalesef bekletiliyor bunlar.

Ben şunu merak ediyorum: İsrail makamlarıyla herhangi bir temasımız var mı? Çünkü neticede bütün bu sorunu yaratan İsrail makamları yani onlarla bir temasımız yok mu? Çünkü orada Büyükelçimiz var yani herhâlde bu konularda bir temasta bulunuyordur. O da onlardan da yani ilişkilerimiz bağlamında... Ki ilişkilerimiz vakti zamanında gayet iyiydi malum, Netanyahu gelecekti daha bundan bir, bir buçuk ay önce. Dolayısıyla burada bir temasımız var mı bizim insani konuda en azından? Bizim Büyükelçimizin en azından...

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – İnsan olanla insani temas kurulur. Onlar insanlıktan tamamen çıkmış Namık Bey.

NAMIK TAN (İstanbul) – Yani bilmiyorum ben...

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – İnsanlık diye bir şey var mı? Neyden bahsedebiliriz ki göz göre göre bugün yine, tekrar bombaladılar 10 köyü.

Başkanım, çok özür dilerim. Ya, insani temas olması için insan olmaları gerekiyor, insan değiller artık, değiller.

TALİH ÖZCAN (Düzce) – Öyle mi bırakalım?

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Yani bırakalım diye demiyorum da yani nasıl iletişim kuracaksınız ki?

TALİH ÖZCAN (Düzce) – Kuralım... İkna edelim onları.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri
Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa:113

BAŞKAN FUAT OKTAY – Sayın Akçapar...

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BURAK AKÇAPAR – Saygıdeğer Başkanım, Büyükelçiliğimiz açık, Büyükelçimiz orada kendi görevleri çerçevesinde temaslarını tabiatıyla yapıyor.

İnsani boyutta açık olan tek kapı Gazze'de Mısır tarafında Refah Kapısı, tam anlamıyla aktif değil, sınırlı bir düzenleme çerçevesinde kamyon geçişi var. Bunun tam anlamıyla aktif hâle getirilmesi için müzakereler var. Biz o çerçevede bu müzakereleri tabiatıyla destekliyoruz ancak bazen çok fazla aktörün devreye girmesi faydalı olmuyor. Burada Mısır uluslararası toplum adına bu müzakerelerde öncülük yapıyor. Biz müzakerelerin başarıyla sonuçlanmasından sonra eş zamanlı olarak, anında devreye girecek şekilde oraya malzemelerimizi gönderiyoruz, ihtiyaçları tespit ediyoruz, sahra hastanesi kurmak için çalışmalarımız devam ediyor, bunu her an kurabilecek durumdayız, TİKA Başkanımız da bölgeye intikal etti ancak biraz evvel bahsettiğim gibi çok fazla aktör girmesinin bu anlamda faydalı olacağını düşünmüyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet, teşekkür ediyorum.

Buyurun, lütfen, Sayın Nazırlı.

MAHMUT RIDVAN NAZIRLI (Elâziğ) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, tabii, bu Gazze konusuyla ilgili biz Mecliste özellikle muhalefet kanadından çok ağır eleştirilere maruz kalıyoruz. Acaba

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa:114

muhalefet böyle bir durumda nasıl bir tavır içerisinde olurdu? Çünkü geçtiğimiz gün İstanbul'da 1,5 milyon -biliyorsunuz- insanın katılımıyla bir miting gerçekleşti. Yani muhalefetin tutumu ne olurdu, eğer yetki burada olsaydı nasıl bir tavır içerisinde olurdu çok merak ediyorum. Bunları da sizden dinlemek isterim için açıkçası.

NAMIK TAN (İstanbul) – Ben, tabii, bir polemik başlatmak istemiyorum burada. Bizim tutumumuz belli, insani bir konuda, insanlığın ayaklar altına alındığı bir konuda farklı düşünce olabilir mi yani kimsenin arasında. Burada herhangi bir kişi çıkıp da aksini söyleyebilir mi ki CHP söylesin yahut muhalefet, ana muhalefet partisi söylesin. O konuda hiçbir tereddüdünüz olmasın. Biz elbette çok ciddi ölçüde karşıyız buna ve oradaki ezilen, her gün kıyıma uğrayan insanlara yardımcı olmak için bir yol arayışı içerisindeyiz biz de sizler gibi. Dolayısıyla oradaki tutumumuz budur.

Şunu söylemek isterim: Asuman Hanım'ın duygulanmasını anlıyorum, duygulanmamak elde de değil ama o zaman oradaki Büyükelçinizi orada tutmayacaksınız, eğer insan olarak görmüyorsanız siz o toplumu derhâl oradan Büyükelçinizi çekeceksiniz.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Toplumunu değil de devleti demek istedim aslında.

Evet, orada iletişim kuracağınız insanlardan kastediyorum yani tabii ki yardımla ilgili görüştüğünüz insanlar açıklamalarında "Bu bir savaştır,

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa:115

işte tabii ki yapacağız, çocukları da öldüreceğiz, hastaneleri de bombalayacağız, mülteci kamplarını da bombalayacağız.” deyip bütün her şeyi kestirip atıyorsa insanlığın gerektirdiği... Ben onlar gibi söylemiyorum, onlar biliyorsunuz “İnsan görünümlü hayvanlar.” dediler Filistinlilere, ben kimseye böyle bir şey söylemiyorum. Ben sadece insan olarak ikili görüşmede böyle bir şey talep ettiğiniz kesimden beklentinizin en azından bu şekilde bir söyleme sahip olmaması gerektiğini... Yani “Çocuklar tabii ki ölecek bu savaştır.” diyecek kadar ya da işte “Tabii ki gideceğiz, oraları tamamen temizleyeceğiz.” diyecek kadar cesur, bu kadar pervasızca hareket eden insanlarla insani bir ilişki ya da böyle bir temasın -kendimce görüşüm- kurulamayacağını düşünüyorum çünkü zaten emin olun birçok kanaldan hem bizler hem diğer ülkeler çok fazla temas kurdular. Yani en başta yapmaları gereken ne? Bırakın, yardımları, ateşkesin yapılması, ya kısa da olsa. Bunu Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri söyledi Guterres, adamı linç ettiler, neler yaptılar adama, hepimiz biliyoruz her yerde. Birleşmiş Milletlerden yardıma gidenleri, bir sürü insanı öldürdüler, gazetecileri öldüler, hatta Hristiyan kökenli Şirin isimli bir gazeteci için yapılan anıtı paramparça ettiler.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Asuman Hanım, devlet gündemine hâkim, devlet devlet gibi davranıyor, gerekenler yapılıyor. Bunu siyasi bir polemik hâline getirmeyeceğiz. Kararlılığımız bellidir.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Ben kendi...

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa:116

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Sayın Büyükelçimiz, Sayın Bakan Yardımcımız ifade ettiler, insani koridorlar açık, yardım devam ediyor. Dolayısıyla biz tabii ki o duygusal hezeyanlarımızı burada resmî bir söylem hâline getirip söylemek gibi bir durumumuz yok çünkü biz büyük bir devletiz, biz güçlü bir devletiz. Devletin en yetkili makamı zaten gerekli açıklamayı yaptı, dedi ki: “Bir örgüt gibi davranan var, bir de devlet gibi davranan var, biz devlet gibi davranan taraftayız.” Yani Büyükelçiye çekip çekmeme değil duruşumuz bellidir. Sağ olsunlar hariciyemiz de bu konuda bu konuda elinden geleni yapıyor. İnsani koridor imkânı yakaladığımız an bizim her türlü hazırlıklarımız yapılmış, gerekli katkıları yapıyoruz. Dolayısıyla uluslararası...

Bakın, yani ceza mahkemelerinin kayıtsız kaldığı meselede Birleşmiş Milletlerin, efendim uluslararası birtakım üst düzey kuruluşların dahi... Bugün Amerika'daki kongrede de yine sadece bir slogan atıldı “...”(*) Buna bile tahammül edilemeyen bir yapıda biz kendimize iğneyi tamam batıralım ama biz iğneyi de hak etmiyoruz Allah'a şükür. Biz geçmişte olduğu gibi hâlâ gündemine hâkim bir devlet geleneğiyle, refleksiyle hareket ediyoruz ve bugüne kadar yapılanlar takdire şayan şeyler. O kapı daha da çok açıldığı zaman daha fazla insani yardım gidecek kanaatindeyim.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Sayın Nazırlı...

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri
Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa:117

MAHMUT RIDVAN NAZIRLI (Elâzığ) – Efendim, çok kısa bir ekleme yapayım. Muhalefet yanlış anlamasın yani CHP'yi kastederek söylememiştim aslında bu konuyu ama Kamil Bey çok güzel ifade etti, biz devlet aklıyla bu konuyu, bu süreci iyi yürüttüğümüzü düşünüyoruz. Dün ya da ondan önceki gündü zannedersen, birkaç sefer de bu üst üste geldi yani muhalefetin AK PARTİ iktidarının Gazze'yle ilgili yirmi senedir, yirmi üç senedir hiçbir şey yapmadığı ve sadece söylemlerde kaldığı yönünde bir ithamı var. Biz de görüyoruz ki Dışişleri Bakanlığımız ve bütün milletvekillerimiz ve başta Cumhurbaşkanımız bu konuyla alakalı çok önemli bir gayret sarf ediyor. Bu konuyla ilgili işte sormak istediğim zaten oydu yani bunu hiçbir şey yapmıyor olarak görmek doğru bir şey mi yoksa bu yapılanların dışında ayrıca muhalefetin “Ya, biz olsaydık şunu da yapardık.” Gerçekten merak ediyorum bu konuyu.

NAMIK TAN (İstanbul) – Söylediğim gibi bir polemik başlatmak istemiyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Zannediyorum o soruya cevap verdi Sayın Tan. Tekrardan aynı şey...

NAMIK TAN (İstanbul) – Dolayısıyla ben hiçbir yapıları sorgulamadım burada dikkat ederseniz. Dolayısıyla netice itibarıyla cevapladığımı düşünüyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Sayın Cupolo, buyurun, lütfen.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa:118

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) – Ben Parlamentoda yani Genel Kurulda aslında bununla ilgili bir önerge vermiş olduğumuz için o önergenin sizin partinizin arasında bulunan milletvekillerince reddedildiğini önce hatırlatarak başlamak istiyorum.

Şimdi, tıpkı bugünkü gibi 22 maddede işte uluslararası anlaşmalardan bahsettik; aralarında savunma, askerî anlaşmalar da vardı. Biz dedik ki: O zaman İsrail'le olan bu anlaşmaları bir inceleyelim; 94'ten beri, 96'dan beri artmış bunlar. Bakalım hani Filistin'deki meseleye bunun bir katkısı olmuş olabilir? Ya da işte bazı iddialar var, diyor ki işte: "Gazze'deki beton duvarlar Türkiye'den giden çimentoyla yapıldı." Bunu bir araştıralım, bunları durduralım. Az önce Sayın Bakanın bize yaptığı bütün açıklamalarda aslında partimizin de görüşü olarak belirttiğim bütün bu koşulları, ülkelerle ilintilendiğimiz zaman bütün koşulu insan haklarına bağlama meramımı dile getirmeye çalıştım. Ne anlaşma yapıyorsak oradaki bütün halkların, insanların haklarının tamamen üstün tutulduğu bir standardın belirlenmesini anlatmaya çalıştım. Ama bunu yaparken aynı zamanda şunu da not düşmek istiyorum: Tutarlılık gerekli. Hem işte Karabağ'da gerçekleşen o insani krizi de gördük, Suriye'de Rojava'daki meseleyi de gördük.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Lafarge'ı da gördük.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) – Bugün İsrail'le ilgili, İsrail'e Türkiye ne zaman bir eleştiri yapsa oradaki Başbakanın oğlu diyor ki: "E,

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa:119

peki siz Kürtlere ne yapıyorsunuz?”, doğru bir soru soruyor. Tutarlılık önemlidir, eğer bir taraf için bir şey istiyorsak bunu her taraf için istemeliyiz, Rojava için de istemeliyiz. Bugün dünya Kobane günü, bunu da bu bağlamda dile getirmiş olayım.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Peki, ben teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, ben birkaç konuda da görüşlerimi ifade etmek istiyorum. Bir: Gazze'yle ilgili. Gazze'yle ilgili zaten Türkiye Cumhuriyeti olarak üzerimize düşeni sadece Gazze de değil aslında, dünyada nerede mazlum varsa biz tüm mazlumların yanındayız, bunu çok net bir şekilde de ifade ediyoruz. Ve biz şunu da ifade ettik: Bugün İsrail'in Filistin'e yaptığını, Filistin İsrail'e yapmış olsaydı biz İsrail'in yanında dururduk. Biz İsrail'in yanında durduğumuzu, Yahudilerin yanında durduğumuzu beş yüz yıl önce de gösterdik, altmış yıl önce de gösterdik ve bugün de göstereceğiz, gelecekte de göstereceğiz. Dolayısıyla Türkiye'nin bu tutumu hiç kimse tarafından sorgulanamayacak tek ülke varsa aslında Türkiye'nin bu tutumudur.

Şimdi, yardımların oraya ulaşması ve sadece Mısır'a değil aslında, Mısır'dan Refah Kapısı veya da diğer alandan, buna deniz de dâhildir. İsrail'e Gazze'ye girmesi için aslında sadece Türkiye değil, Türkiye olarak biz bastırıyoruz; tüm kurumlarımızla, birimlerimizle ve sivil toplum örgütlerimizle birlikte biz bunu bastırıyoruz ve siyaseten aynı şekilde ama uluslararası boyutta da bu artarak devam etmeli. Yani biz şunu görüyoruz:

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa:120

Batı'nın, özellikle Amerika Birleşik Devletleri başta olmak üzere buna tamamen duyarsız olduğunu, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin isyan etmesine rağmen, Birleşmiş Milletlerin yine zannediyorum oradaki UNRWA sözcüsünün ifade ettiği, ölenlerin yüzde 70'inin çocuklardan ve masumlardan ibaret olduğunu ifade etmesine rağmen yani kulağı sağır, gözü kör bir Batı görüyoruz ve Batı böyle oldu diye biz buna sessiz kalmayacağız, kalmıyoruz da zaten. Ve burada da bütün şeyleri harekete geçirmeye çalışıyoruz hep birlikte ve bu mutlak şekilde içeri girmeli, daha fazla ne yapmamız gerekiyorsa zaten bununla ilgili hepimiz bunun gereğini yapmaya çalışıyoruz. Aslında Filistin konusu iktidarı ve muhalefetiyle Türkiye'de aslında üzerinde hemfikir olunan belki ana konulardan biri yani zalimin kim olduğuyla alakalı, zulmün nerede olduğuyla alakalı.

İkinci kısım ise, hani Türkiye'nin istikrarlı olması veya tutarlı olması konusu. Türkiye hiçbir zaman ne İsrail'de ne başka bir yerde herhangi birisinin tüneli veya farklı bir şeyiyle ilgilenmemiştir, böyle bir şey söz konusu dahi olamaz. Türkiye'nin ilkesel duruşu vardır terörle mücadele konusunda, o da: Terör terördür, terörist teröristtir. Yani "Senin teröristin, benim teröristim." diye bir şey söz konusu olamaz, "Senin terör örgütün, benim terör örgütüm." diye bir şey söz konusu olamaz. Biz bunu Komisyon olarak da Komisyon Başkanı olarak da yine gelen bir Amerikalı heyete -hatırlarsanız o toplantıya katılan arkadaşlarımızdan- ısrarla bir terör örgütüyle, DEAŞ'la mücadelenin başka bir terör örgütü aracılığıyla, PKK

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa:121

veya PKK'nın uzantılarıyla verilemeyeceğini, hele hele kendisini süper "power" olarak gören -"gören" diyorum çünkü dünyayı mahvettiler- bir ülkenin böyle bir şeyi, uygulamayı sanki yasalmış gibi sunuyor olmasının kabul edilemeyeceğini ifade ettiğimizde şöyle bir cevap aldık: Tutanak var mıydı o toplantıda bilmiyorum, yemekte miydi? Dedi ki: "Yani Saddam zamanında yapılan savaşta, şeyde, Kürtlere zulümde gördük ki PKK çok iyi şey... Kürtler iyi savaşıyor. Dolayısıyla biz de onlarla burada DEAŞ'a karşı terör örgütü de olsa mücadele edebileceğimizi, ortak olabileceğimizi gördük." Bu, gerçekten şok edici bir açıklama, facia bir şey. Ben de şunu söyledim: O zaman şunu söylüyorsunuz, demek ki böyle yapacağız, o zaman şöyle yapacağız demek ki dedim. Herhangi birisiyle sorunumuz varsa dünyadaki bütün ülkeler terör örgütlerini listeleyecek. Hangi terör örgütü daha iyi kavga veriyorsa, daha şeyse o zaman mücadelesini terör örgütleri üzerinden kullanacaklar yani bu kabul edilemez bir yaklaşım. Sonrasında tabii "Onu da demek istemedik." vesaire. Hâlbuki bizim tutarlılığımız ta oradan başladı. Saddam da orada zulme başladığında Türkiye oradaydı, kapılarını açan Türkiye idi ve Türkiye'de misafir ettik biz; ilk etapta 400 bindi yanlış hatırlamıyorsam ve aynı şekilde Kobani'de herhangi bir şey olduğunda, Ayn el Arap'ta bir şey olduğunda kapılarını açan Türkiye'ydi. Ben fiilen şahsen oradaydım, siz orada mıydınız bilmiyorum. Sınırdıydım yani o sınırdaki haftalarca ben orada kaldım, o üzerimde üniformayla o çocukları, yaşlıları, gençleri bu tarafa alırken bizi

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa:122

durdurmaya çalışan terör örgütü mensupları vardı, onlarla da mücadele ettik biz Kürtlere yardım etmeye çalışırken çünkü biz orada da ilkesel davranıyoruz Türkiye olarak. Biz hiç kimsenin etnisitesine, inancına, düşüncesine şu veya bu şekilde, hiçbir şekilde bakmayız yani bu, siyasi iktidarın kim olduğuyla da alakalı değildir. Siyasi iktidar kimde olursa olsun Türkiye Cumhuriyeti devleti hiçbir zaman böyle bir yaklaşım sergilememiştir. Biz Suriye'de Ermenileri de... Ben orada o gün -AFAD Başkanı sıfatıyla bunu söylüyorum- Ermeniler oradaydı, girdik onları da aldık; Süryaniler oradaydı, girdik onları da aldık. Kürtlere zaten kapımız açık ve bugün de buradalar. E, Kürtler zaten bizim de vatandaşımız ve son derece bugün yani bugün de aynı şeyi söylüyoruz, daha işte Cumhurbaşkanı Yardımcımız mesela dün Mecliste ifade etti, kendisi Kürt bir vatandaşımız ve bugün Cumhurbaşkanı Yardımcımız. E, orada da son derece net ifade etti yani Cumhurbaşkanı Yardımcılığı pozisyonuna, Cumhurbaşkanlığı makamına ve Başbakanlık makamına her pozisyonda hiçbir etnisite ve inanç gözetmeksizin gelen bir ülkeden bahsediyoruz. Ha, başka birisinin bu anlamda gidip de hele hele Filistin'deki bilmem şeye, tünellere nedir, beton taşıma vesaire falan bu...

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) – Duvar dedim, tünel demedim...

BAŞKAN FUAT OKTAY – Bunu yapanların kendi utançlarını bize tekrar döndürmeye, algıyla alakalı bir şeydir, Lafarge'a sormak lazım onu,

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa:123

Fransa'ya sormak lazım onu. Biz Afrin'deki o tünellerin ne olduğunu adım adım biliyoruz, ben de bunu şahsen biliyorum ve o gün bunun Lafarge tarafından yapıldığını söylediğimizde dünya kulakları sağırdı, gözleri duymaz, görmez olmuştu. Ama sonrasında ne yaptılar? Döndü, dolaştı, kendileri yargılamak zorunda kaldılar yani tutarlılık arıyorsanız tutarlılık Türkiye Cumhuriyeti devletinde ve hükümetlerindedir, hiç hükümetler de değiştiğinde fark etmiyor yani. Bence burada adaletli olmak lazım yani görüşler farklı olabilir ve Türkiye'nin terörle mücadelesine baktığınızda Türkiye bir İsrail hiçbir zaman olmamıştır, olamaz. Terörle mücadele eder; bu, dünyanın neresinde olursa olsun burada da kararlılığımız söz konusu. Terörle bir cerrahi operasyon derecesinde hassasiyetle mücadele ediyoruz dikkat ederseniz yani teröristle mücadele ediyoruz biz, yani sivillere karşı azami bir hassasiyet göstererek ve oradaki aslında baktığınızda Kürtlere zulmeden terör örgütleri ve Kürtlerin temsilcisi olduğunu ifade eden terör örgütlerine karşı biz bu mücadelemizi yürütüyoruz, değil mi.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Çukur olaylarında da bu çok netti.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Ve onun dışındaki her türlü katkıyı da zaten kalkınmayla ilgili, gelişmeyle ilgili de veriyoruz. Dolayısıyla hani bu tür atıfların yapılıyor olması Türkiye Cumhuriyeti devletine karşı hele hele asla kabul edilemez, ben bunu hani özellikle notlara da düşmek isterim.

Ben tekrar teşekkür ediyorum, görüşleriniz için de...

SEDA GÖREN BÖLÜK (İstanbul) – Sayın Başkanım...

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri

Tarih:01/11/2023 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa:124

BAŞKAN FUAT OKTAY – Müsaade ederseniz kapatalım derim.

Gündemimizde görüşülecek başka bir kanun teklifi bulunmamaktadır.

Dışişleri Komisyonumuzun 28'inci Yasama Dönemi Dördüncü Toplantısını kapatıyorum.

Her türlü katkılarınızdan dolayı tüm üyelerimize, her bir üyemize ve Bakan Yardımcımıza, Genel Müdürümüze ve tüm kurumlarımızın her bir temsilcisine, Komisyonumuzun değerli çalışanlarına tekrar yürekten teşekkür ediyorum.

İyi çalışmalar diliyorum, iyi günler.

Kapanma Saati: 15.10